

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

T.C. BAŞBAKANLIK
YURTDIŞI TÜRKLER
VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

Proje Adı	“Türkiye, Hindistan ve Pakistan Arasında Kültürel ve Akademik Bilgi Erişimini Arttırma” Programı
Düzenleyen Kurumlar	“Güney Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (GASAM)” ve “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)”
Rapor Konuları	Hindistan Ülke Raporları
Rapor Tarihi	Eylül-Ekim 2016

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Raporun Konusu : Hindistan'daki Sivil Toplum Kuruluşları

Hazırlayan : Ayşe Yılmaz – İstanbul Üniversitesi Urdu Dili ve Edebiyatı Bölümü

Giriş

GASAM'ın YTB işbirliğiyle gerçekleştirdiği “Türkiye, Hindistan ve Pakistan arasında Kültürel ve Akademik Bilgi Erişimini Arttırma” Programı kapsamında Hindistan'a gitmenin araştırma konularımız dışında en önemli katkısı, iki ülke arasındaki kültürel farklılıkları ve benzerlikleri gözlemleyebilmek, ayrıca iki ülke insanının birbirlerine bakışlarındaki olumsuzlukları azaltarak müspet tarafları güçlendirmek, aynı zamanda iki tarafın da karşılıklı etkileşimle birbirlerini tanımaya adım atmaları açısından ciddi bir öneme sahip olduğu kanaatindeyim.

Her ne kadar kısa bir süreliğine de olsa, orada kalışımızdan ortaya çıkan en önemli sonuçlardan biri, Hindistan halkının Türk insanı algısının çok zayıf olduğu meselesidir. Türkler ya farklı bir ülkenin insanlarına benzetilmekte ya da hiçbir tahmin yürütülememektedir. Bu da bu projenin önemine vurgu yapan diğer bir durumdur.

Ancak yukarıda da vurgulandığı gibi sürenin kısıtlı olması, aynı zamanda konu araştırması yapmamız bu kültürel etkileşimin sağlanması açısından oldukça yetersiz görünmektedir. Daha uzun zaman aralıklarına yayılarak, hatta yalnızca akademik değil, aynı zamanda farklı meslek gruplarından insanların bu deneyimi yaşamalarının iki ülke arasındaki ilişkilere katkısı büyük olacaktır.

Ayrıca buradan gönderilenler dışında, karşılıklı olarak Hindistan'dan da buraya gelen akademisyenlerin Türkiye'yi gezip görmelerinin sağlanması, ülkenin ve ülke insanının tanıtımı açısından fevkalade yerinde bir adım olarak görünmektedir.

Proje katılımcılarına araya herhangi bir görüş vs. sunulmadan kendi yaşayacaklarını deneyimleme fırsatı sunulması, bunun yanında bir gezi yazısı kaleme alınması ve orada biriken duygu ve düşüncelerin kaleme dökülmesi sonraki nesiller açısından da büyük bir değer ifade etmektedir.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Tüm bu açılardan, projenin devam etmesi hâlinde, şu ân farkına varılamayan birçok noktalarda dahi sağlayacağı faydaların da artacağı düşüncesindeyim.

1- Tarihi Arkaplan

Asya ülkelerinin hem bugünkü hem de geçmişteki durumunun sağlıklı değerlendirilmesi ve ilişkilerin her yönüyle geliştirilmesi ülkelerin ileriye dönük gelişimlerinde ciddi rol oynayacak bir faktördür. Türkiye-Hindistan ilişkileri de bu yönde okunmalı ve değerlendirilmelidir. Zira Türk-Hindistan ilişkilerinin çok eski dönemlere kadar uzandığı hatta Kurtuluş Savaşı döneminde Türkiye'ye ilk dış yardımı Hindistan'ın yaptığı bilinmektedir.

Türkiye, Hindistan'ı büyüyen ekonomisi, geniş pazarı, askeri gücü, uzay ve bilişim teknolojisindeki üstünlüğü, sahip olduğu zengin insan kaynağı, köklü tarihi ve kültür mirasıyla küresel bir güç olma yolunda ilerleyen dost bir ülke olarak görmektedir.

Hindistan'da Yeni Delhi Büyükelçiliğimiz ile Mumbai ve Haydarabad Başkonsolosluklarımız faaliyet göstermekte ve yeni başkonsolosluklar açılması konusunda da adımlar atılması beklenmektedir.

Türkiye ile Hindistan arasındaki ikili ilişkilerin gelişmesine paralel olarak son yıllarda karşılıklı ziyaretlerde de belirgin bir artış gözlemlenmektedir. Hatta 2015 yılında G-20 Zirvesi Hindistan Başbakanı Narendra Modi'nin de katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü ile Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü (KDK) işbirliğinde 23-29 Mart 2015 tarihleri arasında 'Hindistan Gazeteci ve Sivil Toplum Temsilcileri Heyeti Programı' düzenlenmiştir.

Hindistan ve Türkiye, farklı dini ve etnik grupların bir arada barış içerisinde yaşadığı iki ülke olması yönünden de benzerlik taşıdığı bir gerçektir.

2- STK'ların Mevcut Durumu

Sivil toplum kuruluşları, çok farklı alanlarda örgütlenebilir ve faaliyet gösterebilir. Bunlar gönüllülük esasına dayalı kuruluşlardır. Bu kuruluşlar eğitim, sağlık, insan hakları, kriz yönetimi

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

gibi birçok alanda faaliyet gösterebilirler. STK'ların kuruluş amaçları ve bu faaliyet alanları farklı olsa da, temelde toplumsal sorunların çözümünde ve toplumun seviyesinin yükseltilmesinde önemli rol oynamaktadırlar.

Ayrıca günümüzde terör olaylarının geldiği noktada STK'lar devletten halka, halktan devlete ve halktan halka etkileşimi mümkün kılması bakımından terörle mücadelede de ciddi roller üstlenebilecek bir pozisyondadır.

Tüm dünyaya bakıldığında, STK'ların, 1980'lerden sonra, küreselleşmenin ivme kazandığı dönemlerde yükselişe geçtiği bilinmektedir. En mühim görev olarak yoksullukla mücadele üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ancak çoğu STK, her ne kadar gelir seviyesi düşük halkın yanında yer almak, onların eğitim, sağlık vb. haklarının korunmasında aktif rol oynamak gibi amaçlarla yola çıkmışsa da, günümüzde gelinen noktada *sivil toplum* kavramıyla siyasi partilere dayanmayan siyasi süreçlere göndermede bulunulmakta ve sivil toplumun küresel doğası ve ulusal düzeyi aşan yeni siyaset biçimleri olarak ortaya çıktığı görülmektedir.

Örneğin yoksullukla mücadele çalışmaları üzerine yürütülen araştırmalarda, sağlık ve eğitim servislerinin %40'ının devlet yerine uluslararası STK'lar tarafından yürütüldüğüne yer verilmektedir. STK'lar bu gibi konularda devletin yerine getiremediği birçok görevi üstlenmektedir. Yeni dönem kriz yönetimleri de bunu destekler görünmektedir.

80'lerde teklif ve önerilerle başlayan bu durum, 90'larda politik önerilere dönüşerek yoluna devam etmiştir. 2000'li yıllarda ise yoksulluk, dezavantajlı gruplar, cinsiyet farklılıkları üzerinde daha da yoğunlaşmıştır. Günümüz STK'larının çoğunun ise neo-liberal politikalar tarafından yönetilmesi ve yönlendirilmesi söz konusudur.

Bu sebeple tüm bu yoğunlaşılan durumların, küreselleşmenin olumsuz katkıları bağlamında ele alınması, STK'ların küreselleşmeyle birlikte geldikleri noktaların incelenmesi, bu çerçevede uluslararası düzeyde yönetilen STK'ların rollerinin ve onların yerel-ulusal sorunlar üzerindeki etkilerinin yeniden sorgulanması, STK'ların devletle ilişkilerinin gözden geçirilmesi; özellikle de birçok zeminde, STK'ların güçlenmesinin devletin irtifa kaybetmesi şeklinde algılanması bakımından, STK'ların devletten kopmadan, işbirliği içerisinde yapabilecekleri üzerinde

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

durulması gerekmektedir. Zira bugün dünyadaki STK sektörü 1.1 trilyon dolarlık bir endüstriye sahiptir.

3- Hindistan'daki STK'ların Durumu

Hindistan, geniş bir coğrafyaya yayılan, farklı inanışların çokluğuyla dikkat çeken bir ülke. Birçok şehirde, yol kenarlarında veya sokak aralarında farklı inanışlara sahip küçük veya büyük tapınaklarla karşılaşılmalıdır. Ülkedeki STK'ların durumu ele alındığında da aynı durum gözlenmektedir. Aynı farklılığın ve yoğunluğun bu kurumlar için de geçerli olduğu görülmektedir.

Hindistan'ın neredeyse her şehrinde gençlerle, yetimlerle ve kadınlarla ilgili çalışmalar yapan birçok yardım kuruluşu bulunmaktadır. Bunlardan iyi işler ortaya koyanlar medyada da ses getirmektedir. Özellikle gazeteler bu tarz kuruluşların bazılarının etkinliklerine yer vermektedir.

Hindistan'da İslâmi yardım dernekleri (İslamic Relief Foundation) de bulunmasına rağmen, bazı kesim Müslümanlar, bu kuruluşların fonksiyonlarını tam olarak icra edemediklerini düşünmektedir. Bunun sebebi olarak da Hindistan'da daha çok kadın ve çocuklarla ilgili derneklere ayrıcalıklar verilip onlara öncelik tanınması ve toplumun yararına olan çalışmalar için bu kuruluşların gelişiminin desteklenmesi gösterilmektedir.

Hindistan'daki bazı STK'lar ise sadece “para yiyen”, “hiçbir iş yapmayıp sadece ortalıkta görünen” derneklerden ibaret.

Hindistan'daki STK'lara dini anlamda bakıldığında, daha çok Hristiyanların bu tarz kuruluşları elinde tuttuğu söylenebilir. Hindistan'da onlara ait hastaneler, yardım dernekleri oldukça fazladır. Yahudiler ise azınlıkta olmakla birlikte onların da birtakım etkinlikleri göze çarpmaktadır. Müslümanlara bakıldığında da aynı diğer yapılanmalarda olduğu gibi sadece kendi dinine mensup kişiler için değil, bütün Hintlilere yardım eden bir tavır içerisinde oldukları görülmektedir.

Bu üç farklı dine mensup kuruluşlar her ne kadar bütün dinler adına faaliyet gösterse de, özellikle eğitim alanında farklı bakış açılarına sahip olduklarından birlikte iş tutmakta zorlanmaktadırlar.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

İnsani yardım anlamında yapılan çalışmalar desteklenmeye çalışılsa da, Müslümanlar kendi çocuklarının eğitimini Hristiyanların eline bırakmak istemediklerinden kendi eğitim anlayışlarına göre hareket etmektedirler.

Kadının ezilmesi, kadına karşı şiddet uygulanması, ekonomik olarak özgürlüğünü ele alması konuları üzerinde çalışan kuruluşlar Hindistan'da daha çok işleve sahiptir. Özellikle kadına karşı ayrımcılığın son bulması noktasında Müslüman kadınlara yönelik bazı uygulamalar da bulunmaktadır. Sokak sokak dolaşıp konferanslar ve etkinlikler düzenleyip Müslüman kadının toplum içindeki yerinin güçlendirilmesiyle ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Örneğin kadının kocası tarafından üç talakta boşanması konusunun insani haklara aykırı olması öne sürülerek Hindistan anayasasından kaldırılması için çalışmalar yapılmaktadır. Hatta bunun için anayasa mahkemesine de başvurulduğu bilinmektedir. Bununla yakından ilgilenen en önemli kişilerin ise seküler dünya görüşüne sahip olması dikkat çekicidir. Zakiya Soman örneğinde olduğu gibi. (<http://indianexpress.com/article/india/india-news-india/shayara-banu-case-triple-talaq-polygamy-in-islam-gender-equality-muslim-uniform-civil-code-2878014/>)

Hindistan'da uluslararası ilişkileri açısından en önemli STK ise Ramakrishna Mision'dır. En eski kuruluşlardan biridir. 1897'den beri meditasyon, yoga gibi aktivitelerinin dışında öğrencilerin eğitimlerinin sağlanması yönünde kurslar düzenlenmesi, sağlık açısından ihtiyaç sahiplerine yardımda bulunulması, insanlara bir araya gelebilecekleri bir ortam sağlanması, kendilerine zaman ayırabilecekleri mekânlar sunulması, onlarla ilgilenebilecek hizmetliler yetiştirilmesi, herkese açık büyük bir kütüphane arşivinden yararlanılmasına destek verilmesi, özel ve genel sergiler düzenlenerek kültürel aktiviteler yapılması, bünyesinde bir üniversitenin hizmet vermesi, varlıklı insanlardan alıp ihtiyaç sahiplerine ulaştırması bakımından Hindistan'daki en popüler, işlevsel ve uluslararası kuruluşlardan biri Ramakrishna Mision.

Tüm bunların yanında, bütün dinleri kendi bünyesinde eritmeye çalışan yapısıyla da dikkat çekmektedir. Bazı Hintli Müslümanların dil eğitimi için de bu kuruluşu tercih ettiği bilinmektedir. Düsturları “kişinin kendi kurtuluşu ve dünyanın iyiliği için” olan, hizmete dayalı ve topluma adanmış, kendilerinin ifadesiyle siyasetten uzak bir yapıları vardır. Bu da Hristiyani bir yapılanma gibi görünme algısını güçlendirmektedir.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Bunun dışında Hindistan'da edebi, yani kültürel anlamda şair ve edebiyatçıları topluma tanıtmaya faaliyetleri güden vakıf ve enstitüler de vardır. Bünyelerinde yazma eserlerden oluşan geniş kitaplıklarının yanında, önemli eserlerin yer aldığı kütüphaneleri de halkın hizmetine sunulmuştur.

Hindistan'daki üniversite gençliğine bakıldığında, STK açısından oldukça ilgili oldukları dikkat çekmektedir. Önce ufak gönüllü faaliyetleri, örneğin hastanelerdeki ihtiyaç sahibi yaşlılara yardım etmek, gecekondudaki çocuklara dersler vermek şeklinde başlayıp ardından kazandıkları deneyimleri STK'larla işbirliği içine girerek daha da geliştirdikleri görülmektedir. Eğitim, sağlık, beslenme, kentsel ve kırsal alan denetimi gibi birçok konuda sadece bir değil, birçok STK'nın bir parçası olarak görev almaktalar.

Üniversite öğrencileri, STK'ların Hindistan genelinde refah ve toplumun gelişiminde önemli bir rol oynadığı ve aynı zamanda modern Hindistan için de buna kapı aralayacağı görüşündeler. STK'lar kendilerine hükümet kuruluşlarına paralel işgören ve hükümetin faaliyetlerini tamamlayan bir görev biçiyorlar. Özel olarak çocukların, (eğitim, sağlık, beslenme ve korunma) sorunları, gençliğin gelişimine katkı sağlanması, hayvanların korunması, dezavantajlı kesimin daha iyi hâle getirilmesi, iletişimin kolaylaştırılması, teknik destek ve eğitimin yaygınlaştırılması, kadınların haklarıyla ilgili dernekler kurularak haklarının savunulması, güvenli ve huzurlu bir ortam sağlanmasına katkıda bulunulması, her türlü sömürünün önüne geçilmesi, toplulukların doğal afetlere karşı eğitilmesi ve olası afetlere hazırlık tedbirlerine ilişkin bilinçlendirilmesi ve çeşitli şekillerde eğitim programlarının organize edilmesi gibi konularda devletin tamamlayıcısı olarak toplumda olumlu rol oynadıklarını ifade ediyorlar.

Bu tür durumların daha başarılı bir işleyişe sahip olması için de diğer STK'larla işbirliği içinde olduklarını, örgütsel bir amaçla hareket ettiklerini dile getiriyorlar. Ancak STK düzleminde diğer ülkelerden haberdar olmadıkları gibi Türkiye'nin faaliyetleri konusunda da bilgileri bulunmadığı anlaşılmaktadır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

4- Türkiye'deki Stk'lar İle Arasındaki Farklılıklar ve Benzerlikler

Türkiye'deki STK'ların durumuna bakıldığında, STK'lar daha çok Habitat II ve Marmara Depremi'nin ardından artmış ve küreselleşmenin de etkisiyle diğer ülkelerdekine benzer şekilde güçlenmeye başlamıştır. 2001'de ise Türkiye'nin AB üyelik süreci çerçevesinde kabul edilen Kopenhag Kriterleri de sivil toplum kuruluşlarının yaygınlaşmasında etkin rol oynamıştır.

Devlet iktidarının baskısı ve denetimi altında olmayan gönüllü örgütlerin yer aldığı Türkiye'deki sivil toplum kuruluşları, kâr gütmekten hareket eden STK'lar, kuruluşları hükümet tarafından yapılmamış ama faaliyetleri devlet tarafından düzenlenen STK'lar (Meslek ve Ticaret Birlikleri), hükümetin girişimleriyle değil ama desteğiyle kurulanlar ve sendikalar şeklinde dörde ayrılmaktadır.

Türkiye'deki STK'lara üyelik fazla değildir. Halkın ciddi bir oran sayılmayan katkısı da birtakım kötü deneyimlerle zedelenmektedir. Gönüllü çalışanlar için de aynı gerçeği göz önünde bulundurmak gerekir.

Uluslararası nitelikte işgören vakıf veya derneklerin genelde yardım kuruluşları oldukları bilinmektedir. Her ne kadar gençler, kadınlar, dezavantajlı gruptakiler için de ayrı ayrı ilgilenen STK'lar bulunduğu bilinse de, hepsi daha çok kendi grubuna hitap eden, kendi içinde sergi ve etkinlik düzenleyen kuruluşlardan ibaret kalmaktadır.

Türkiye'de STK'lar hastaneler, okullar, okuma-yazma kursları, gençlik merkezleri gibi çeşitli programlar yoluyla özellikle eğitim ve sağlık alanlarında kaliteli hizmetler sunma yolundadır.

STK'lar ayrıca devlet kurumlarının yükselen hizmet standartlarının şart koştuğu teknik eğitim ihtiyaçlarına cevap vermeye çalışmakta, örneğin hâkimlerin insan hakları, sınır polisinin mülteciler konusunda eğitilmelerini sağlamaktadır. Ayrıca son 10 yıldır ve son olarak Doğu Asya tsunami felaketinde pek çok STK doğal afetlerden etkilenen ülkelere yardım ulaştırmıştır.

Son yıllarda ortak amaçlar güden STK platformlarında sayıca artış gözlenmektedir. Örneğin çevre hareketi hem yerel hem de ulusal düzeydeki platformlarla oldukça iyi örgütlenmiştir. Kadın hareketi de ağ kurma konusunda oldukça başarılı görünmektedir. Benzer bir yaklaşım, AB

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

süreciyle birlikte uluslararası STK'larla yapılan toplantı ve konferans sayısındaki artışta da gözlenmektedir.

Gazeteler, sivil topluma yönelik haberlere televizyonlardan çok daha fazla yer vermekteler. Ancak her ne kadar yerel gazeteler yerel STK haberlerindense ulusal faaliyetlere yer verseler de, bu daha çok kısa başlıklar şeklindedir. Ulusal gazeteler ise yüzeysel bir içerikle sunmaktadır. Bu STK'ların çalışma alanlarını da tam olarak sunamayan bir düzeye işaret eder. Medya ise daha çok ekonomik çıkarlara dayalı kuruluşlara yatırım yaptığından, STK'lara pek ilgi göstermemektedir.

Hindistan'a baktığımızda, durumun biraz daha farklı olduğu dikkatleri çekecektir. Zira Hindistan'da 1 milyondan fazla kayıtlı STK bulunduğu bilinmektedir. Çok büyük bir kesimin bu işin içinde olduğu görülmektedir. Çok eski tarihlere dayanan yardım kuruluşları dikkat çekmektedir.

Ülkemizde STK istatistiklerine bakıldığında, 4.547'si vakıf, 86.031'i dernek olmak üzere 90.578 sivil toplum kuruluşu faaliyet göstermekte, bu rakamlara sendikalar, meslek odaları ve kooperatiflerin de eklenmesi durumunda bu sayı 150.000'i aşmaktadır. Türkiye nüfusuna oranla STK sayısı oldukça düşüktür: ülke genelinde ortalama her 780 kişiye 1 STK düşmektedir (<http://www.tusev.org.tr>, 2013).

Bazılarının Osmanlı geleneğindeki vakıflara özgü nitelik arz ettiği de söylenebilir. Çünkü bugün Türkiye'deki vakıflar eski gücünü kaybetmiş durumdadır. Bilinen büyük çaplı vakıflar dışında geri kalanların çoğu belli başlı kurslar ve dersler vererek ayakta kalmaya çalışmaktadır. STK'lardaki gibi gönüllülük esası da yok denecek kadar azdır. Ayrıca kısıtlı bir çevreye hizmet vermektedir. Oysa Hindistan'daki STK'larda, özellikle de Hristiyanların üstlendiği görevlerde herkese açık şekilde hizmet verildiği görülmektedir.

Gazetelere bakıldığında, yerel veya ulusal gazetelerin STK'lara çok fazla yer vermemekte, hatta sayılarının çok fazla olması dolayısıyla yaptıkları işlerle de pek ilgilenmemektedirler. Bu konuda Türkiye ile benzerlik arz ettiği söylenebilir.

Bizde gelişmekte olan bir STK anlayışı hâkimken Hindistan'da STK anlayışının Türkiye'ye göre

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

daha profesyonelce seyrettiği dikkat çekmektedir. Türkiye'de üyelikler konusunda problemler yaşanırken Hindistan'da birçok öğrencinin bu işte gönüllü olarak çalışması STK'lara ciddi katkı sağlamaktadır.

Ayrıca STK anlayışının bu derece yaygın olmasına karşın sokaklarda dilenen sayısı Türkiye'ye nazaran çok daha fazla bir yekûn tutmaktadır. Bu da nüfusun fazlalığıyla açıklanabilir bir durum olabilir.

Buna ek olarak Hindistan, kadın hareketlerinde de ciddi atılımlar gözlenmesine rağmen yine kadının belki de en fazla mağduriyet yaşadığı ülkelerden biri olarak gösterilebilir. Türkiye'deki kadın kuruluşlarının sayılarının azlığına rağmen kadın organizasyonları bakımından diğer kuruluşlardan çok daha iyi durumdadır. Kadın mağduriyetleri üzerine ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Bu konuda Hindistan'dan daha iyi olduğu gözlenmektedir. Örneğin Hindistan'da inşaat sektörü gibi ağır şartlarda çalışan kadınlara nazaran Türkiye'deki durumun daha ümit verici olduğu söylenebilir.

Hindistan'daki Ramakrishna Mision gibi yerlere Türkiye'de pek rastlanmamaktadır. İnsanların hem ibadetlerini edebilecekleri, hem deniz kenarına oturup rahatlayabilecekleri, hem de ihtiyaçlarını dile getirip bir karşılık görebilecekleri ortamlar bulunmamaktadır. Türkiye'deki yardım kuruluşları veya STK'lar daha soğuk anlayışla hareket etmektedirler. Darülaceze gibi kurumlarda veya görme engelliler için kitap okuma gönüllülükleri dışında yardımda bulunanla yardım gören kişi arasında bir bağ kurulmamaktadır. Örneğin Almanya'da bu tarz gönüllülüklerin eğitiminin verildiği kurumlara rastlanmaktadır. Türkiye'de gönüllülük eğitimi deprem gibi konular dışında es geçilen bir konudur.

Hindistan'da Müslümanların durumuna bakıldığında, kötü bir dönemden geçtikleri bir gerçektir. Müslüman mahallelerindeki hijyen sorunlarının ve ihtiyacın diğer yerlere göre daha fazla boyutta olması bugünkü yaşadıkları konumda dezavantajlı durumlarını gözler önüne sermektedir.

20. yüzyılda İngiliz işgaline uğrayana kadar Müslümanların nüfuzunda ve kontrolünde olan bölgede, sufi gelenek ciddi bir kültürel birikim oluşturmuştur. Bugün 1 milyar 195 milyon nüfus içinde Hindistan'da 170 milyon Müslüman yaşamaktadır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Aslında bölgede İslâm'ın çoğunlukla sufi anlayışla temsil edilmiş olmasının etkileri bugün bile sürmektedir. Bu dönem boyunca Müslümanlar daha önceki dönemde sahip oldukları seçkin konumu yitirmenin baskısını ciddi şekilde yaşamaktadırlar.

Kültürel ve edebi çalışmalara bakıldığında, genel hatlarıyla Türkiye'dekine benzer yapılanmalar söz konusudur. Örneğin Urdu Dili'ne yönelik vakıf ve enstitülerde, Urdu Dili'ni tanıtıcı konferanslar düzenlenmekte, her merkeze ait kütüphaneler bulunmaktadır.

Bunun yanında öğrencilere dersler verilmekte, hem her yönüyle Urdu Dili tanıtılmakta, hem de orada çalışabilecekleri bir ortam sağlanmaktadır. Ayrıca bu tarz faaliyetler yayınlarla da beslenmektedir.

5- Öneriler

Hindistan'daki STK'ların işleyişleri konusunda öğrencilerden, gazetecilerden, akademisyenlerden ve STK'larda birebir görevli kişilerle yapılan konuşmalardan edinilen bilgilere göre Hindistan'ın yapısının STK'ları da etkilediği ve oldukça farklı alanlarda ve birçok sayıda STK bulunduğu tespit edilmiştir.

Bu açıdan bakıldığında öncelikle Türkiye'nin kendi STK'larının gücü ve niteliği hakkında bilgilenmesi gerekmektedir. Dış STK'larla iletişime geçmeden önce “Türkiye'de STK nedir? Hangi alanlarda daha başarılıdır? Neler yapabiliyorlar? Neler yapabilirler?” sorularının cevabı verilebilmelidir. Ancak onun ardından bir kıyaslamaya gidilebilir, diğer ülke STK'larının tanımları ve işleyiş sahaları üzerinden istenirse revizyona gidilebilir. Çünkü az bir araştırma sürecinin ardından bile STK'nın tanımı konusunda dahi uzlaşmazlıkların varlığı dikkat çekmektedir.

STK'ların genelde bir tür iktisadi yapıya dönüşmesinin sosyal ve ekonomik adaletin sağlanmasındaki öncülük rollerini ortadan kaldıracabileceği düşünülmüştür. Bu sayede uluslararası ve yerel STK'ların kalkınma süreçlerindeki ve yerel iktidarların kapasitesini etkileme konusundaki rollerinin sorgulanmasına ve STK'ların hizmet etmeyi amaç edindikleri halklara mı yoksa finansal destek alınan kurumlara mı hizmet ettiğinin sorgulanmasına zemin hazırlanabilir.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Türkiye'deki STK'lara üyelik fazla değildir. Halkın ciddi bir oran sayılmayan katkısı da birtakım kötü deneyimlerle zedelenmektedir. Gönüllü çalışanlar için de aynı gerçeği göz önünde bulundurmak gerekir. Bunun sebeplerini ve kaynaklarını gözden geçirerek tamir yoluna gidilmelidir. Bu konuda Hindistan'daki çalışmalar daha detaylı incelenerek bunun sebeplerinin araştırılmasının ve bu tarz hareketlerin dinamiklerinin ortaya çıkarılmasının Türkiye'deki üyelik ve gönüllü sayılarının da artmasına katkı sağlayabileceği bir gerçektir.

Bu tarz bir ilerlemenin ardından da, STK'ların kamu diplomasisi kapsamında devletten halka, halktan devlete ve halktan halka etkileşim imkânları sağlamaları devletin işleyişine büyük katkı sağlayabilmektedir. Bu gibi araştırmalar sayesinde eğitim, sağlık ve enerji bağlamında devletin denetim gücüne katkı sağlaması olası bir durumdur. Çünkü STK'lar gönüllülük esasına dayanırlar.

Sivil toplum öncülüğündeki araştırma faaliyetlerinin öneminin farkında olan devletlerin saha çalışmaları noktasında STK'lardan giderek artan oranda istifade etmeyi sürdürmesinin önemi büyüktür.

Bu açıdan iki ülke arasındaki STK'ların, örneğin kadın çalışmaları veya gençler üzerine yürütülen çalışmalarda işbirliği içerisinde hareket etmesi, hem ülkenin iyi tanıtımı açısından hem de Hindistan'daki Müslümanların durumuna katkı sağlaması açısından önemli bir yerde durmaktadır. Zira yakın dönem için Hindistan'da Türk dizileri, Türkiye'de de Hint dizileri iki ülke arasındaki birlikteliği perçinlemiştir ve halkın sempatisinin kazanılmasında ciddi adım atılmıştır. Örneğin iki ülke arasında gezici festivaller organize edilebilir. Bu da iki ülkenin de aşınası olduğu noktalardan sağlanabilir.

Ayrıca Müslüman STK'lar arasında uluslararası organizasyonlarda birlikteliği sağlayacak veri tabanının kurulması ve STK'lar arası çalışmaların verimliliğinin artırılması noktasında oradaki STK'ların işleyişleri hakkında bilgi edinmenin önemi büyüktür. İnternet üzerinde dahi hızlıca yapılacak araştırmalarda birçok STK listesine ulaşılmaktadır.

İki ülke arasındaki ziyaretlerin artırılması bakımından bu tarz ziyaretler Türk-Hindistan ilişkilerinde politik süreçlere etkide bulunma konusunda Türkiye-Hindistan STK'ları olarak ortak

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

bir görev gücü oluşturulmasına bir katkı sağlanabilir. Bu tür konularda bireysel ziyaretlerin önemi her ne kadar büyükse de kurumlar arası yapılacak ziyaretlerin ve çalışmaların katkısı çok daha önemlidir.

Uluslararası STK'lar ile yerel STK'lar arasında finansman sağlayıcılar bakımından bazı farklılıklar olduğu bilinmektedir. Özellikle Batılı sponsorlar tarafından yerel STK'ların hesap verebilirlik konusunda güvenilir olmadığı gerekçesiyle tercih edilmediği, dolayısıyla büyük desteği genellikle uluslararası STK'ların elde ettiği tespit edilmiş bir durumdur. Bu bağlamda yerel STK'ların finansal destek sağlaması konusunda nasıl güvenilir olabileceğinin sorgulanması yolu açılabilir.

Üniversite öğrencilerinin iki ülke arasında gidiş-gelişleri için de bir katkı sağlayabilir. Hindistan'daki STK'ların işlevleri üzerinden öğrencilerin oradaki kalışlarını kolaylaştırıcı süreçlerle birlikte ikili ilişkilerin de güçlenmesine yardımcı olunabilir.

Hindistan'daki öğrenci potansiyeline bakıldığında, çok canlı bir yapı olduğu gözlenmektedir. Hem Müslüman kesim için hem de diğer dinlere mensup kesimler için aynı şey söylenebilir. Her türlü işbirliğine açık, yardımsever bir duruş sergilemektedirler. Ayrıca kendi kültür, tarih, felsefe gibi konularında çalışma yapmak isteyen insanlara özellikle yardımdan çekinmeyen bir tavır sergilemektedirler. Bu tavrı da yedeğe alarak, örneğin burada STK'larda gönüllü çalışan öğrencilerden veya halktan bir grup Hindistan'da seçilen birtakım STK'larda belli bir süre kalmak ve oradaki işleyiş konusunda araştırma ve inceleme yapmak üzere gönderilebilir. Bu şekilde genel değerlendirmelerin de ötesine geçilmiş olur.

Türkiye'de yabancı STK'ların kontrol mekanizmalarının oldukça zayıf olduğu gözlenmektedir. Bu konularda çalışan örgütlerin faaliyet alanlarını, çalışanların hedeflerinin belirlenmesi gibi konularda daha iyi bir takip sistemi oluşturulmalıdır.

Örneğin Hindistan'ın STK'larının Suriye gibi dezavantajlı bölge ve ülkelerde hangi alanlarda ve hangi fonlarla hareket ettiğine dair Türkiye kökenli STK'larla daha iyi bir işbirliği oluşturulmalıdır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

STK'lar halkın terör ve terörizm hususunda bilgilendirilmesinde katkılar sağlayabilirler. Bu sayede halkın bilerek veya bilmeden terör örgütlerine verebilecekleri katkıların önüne geçilebilir. Hindistan'daki STK'ların bu konudaki yaklaşımları hakkında bilgiler edinilerek ortak çözüm yolu üretimine gidilebilir. En azından Hindistan'daki Müslüman STK'larıyla irtibata geçilerek Hintli Müslümanların böyle bir duruma tevessül etmemeleri konusuna katkı sağlanabilir.

Hindistan STK'ları ile ticari anlamda da işler yapılabilir. Zira ticari olarak Türk işadamları veya tüccarları Hindistan'ın bazı kendine has durumları dolayısıyla, yaşam koşulları sebebiyle Hint pazarına dâhil olamamaktadır. Öncelikle kısa süreli organizasyonlarla Hindistan'da Türk ürünleri tanıtımı yapılabilir. Aynı şekilde Hindistan'dan gelen üreticiler de burada kendi ürünlerini tanıtabilirler. Bu da uzun vadeli pazar ekonomisi açısından belirleyici adımlar sayılabilir.

Hindistan'da da aynı Anadolu'da devam ettiği üzere el sanatları önemli bir yere sahiptir. İki ülke arasında el sanatları festivalleri düzenlenerek ülkenin iyi tanıtımına katkı sağlanabilir. Burada da Yeni Delhi Ticaret Müşavirliği ile irtibata geçilebilir.

Sokaktaki insanların Türk algıları dikkate alındığında, bunun yok denecek kadar az olduğu görülmektedir. Türkler ya İranlılara ya Afganlara benzetilmektedir. Türkiye'nin yeni dönemde Hindistan'a bakışı açısından, hem de ikili ilişkilerin güçlenmesi göz önüne alındığında iki ülke arasındaki ziyaret sayısının da artması sağlanmalı ki zihinlerinde doğru düzgün bir Türk algısı belirebilsin. Bunun için de STK işbirliği kapsamında oradaki yoksul halkın fazlalığını da göz önüne alarak, Türk ürünlerini de tanıtım amaçlı, yardım konvoyları oluşturulabilir.

Sonuç olarak Türkiye'nin Hindistan'daki en mühim problemi toplumu tarafından ciddi anlamda tanınmamasıdır. Hatta oradaki STK'ların işleyişlerinin kavranılması açısından birçok STK'ya mail atıldığı hâlde geri dönüş yapılmamıştır. İki ülke arasındaki STK'ların güçlendirilmesi amacı güdüldüğü takdirde öncelikle Türk toplumunun tanıtılması sağlanmalıdır. Ardından da herhangi bir STK ile işbirliği yapılması, bu problemi ortadan kaldırmaya da, azaltacağı kanaatindeyiz.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

6- Örnek Yayın Linkleri

http://www.mfa.gov.tr/hukumetdisi-kuruluslarin-_ngo_-dunya-ekonomik-ve-sosyal-gelisimindeki-rolleri.tr.mfa

<http://www.idsb.org/MemberDetail/313/insan-refahi-vakfi>

<http://rkmvu.ac.in>

<http://www.sriramakrishna.org>

<http://www.belurmath.org/belurmath.htm>

<http://www.wisemuslimwomen.org>

<http://www.motherteresa.org/layout.html>

<http://www.ghalibinstitute.org>

<http://www.atuh.org/english/index.php>

<http://www.acev.org.tr>

<http://www.deyam.org.tr>

<http://www.surkal.org.tr>

<https://www.ihh.org.tr/>

<http://www.siviltoplum-kamu.org/tr>

<http://www.tusev.org.tr/tr>

http://stk.bilgi.edu.tr/media/cd/09/doc/sivil_aglar.pdf

<http://www.stgm.org.tr/tr>

7- Örnek Soru Metni Ve Fotoğraflar

A) Örnek Soru Metni

Hi, My Name is B. Sandeep Kumar Rao, my background includes MA in Sociology from Jawaharlal Nehru University, New Delhi. As a young graduate I had been actively associated with many volunteer activities in my home town along with helping few PHD seniors of JNU and Delhi University to do their field activities. During my post graduation, I used to teach slum children of Hauz Khas village, New Delhi which motivated me to work for the rights of the children in the future.

Having more than five years of progressively responsible experience as a development professional. I have been exclusively working on the theme of Education, Health, Nutrition, Protection, Urban and Rural Governance. I have been part of many organizations in Delhi, Mumbai, Chhattisgarh and Odisha and dedicatedly worked for them. I have worked with various stakeholders like CBOs, CSOs, ERs, Govt. Officials, Academia, Media, etc. to bring and involve them in the process of development planning.

1. What do you think about NGOs in India?

NGOs play a major role in the welfare and development of the society throughout India and also playing a significant role in modern India. They are running parallel to government organizations and supplementing the activities of the government.

Roles played by NGOs:

1. Rights of Children (Education, Health, Nutrition and Protection Issues)
2. Development of Youth
3. Protection of animals
4. Betterment of disabled
5. Development and operation of infrastructure

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

6. Technical assistance and training
7. Facilitating communication
8. Emancipation of women
9. Protection of environment
10. Preventing exploitation of unorganized labour

When understand activities of NGOs they do most of those works where executive of State fails to deliver. So, they are playing substantive role.

2. Is it more successful than the NGOs in India or in the worst case compared to other countries?

3. How is your relationship with other NGOs?

Being working in the development Sector, you need to be socialized with the other NGOs, as they also work for the same cause in a different manner and for the welfare of the people all NGOs need to work as hand to hand. For the organisational purpose we all ways liaison with the different NGOs.

4. How is your relationship with NGOs of other countries?

5. Do you have any public awareness activities related to global warming?

1. Work towards reducing death and suffering—particularly among children—due to natural hazards in the most vulnerable communities through preparedness and mitigation.
2. Reduce disaster losses by helping vulnerable communities recognize their risk

and the methods to manage it.

3. Identify and promote strategies, potential practices and programs that support comprehensive school safety.
4. Educate communities and organise various kinds of awareness raising and training programmes regarding natural hazards and possible preparedness measures.
5. Promote disaster safety in communities by developing awareness generation materials.
6. Assist in building a safer and disaster resilient India by partnering with the Government in developing holistic, pro-active, multi-disaster and technology-driven strategies for disaster risk reduction through collective efforts of all Government Agencies and Non-Governmental Organisations.

6. Do you have any information about NGOs in Turkey?

- No.

7. Is it enough to Turkey's efforts in this regard?

- No.

b) FOTOĞRAFLAR

Sahara Gazetesi'ne Ziyaret

Sahara Gazetesi'nin Basım Merkezi

Ghalib Enstitüsü'ne Ziyaret

Anjuman Taraqqi Urdu'yu Ziyaret

Ghalip İnstitüte Arşivi

Belur Math Girişi – Kolkata

Ramakrishna Mision Girişi – Delhi

Ramakrishna Mision İnstitute of Culture Girişi

JNU Öğrencileri

Belur Math Bahçesi - Kolkata

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Raporun Konusu : 15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminin Hindistan Kamuoyuna Yansımaları
Hazırlayan : Fatma ÇELİK - İstanbul Üniversitesi Urdu Dili ve Edebiyatı ABD

Giriş

Güney Asya bölgesi ülkemiz ve diğer dünya devletleri açısından hem tarihi hem de ekonomik anlamda stratejik öneme sahiptir.

Bu bölgenin önemli bölümünü oluşturan Hindistan'ın kültürel zenginlikleri bir tarafa; sosyal, ekonomik, siyasi özelliklerini öne çıkartacak araştırma projelerine sık rastlanmamaktadır.

O nedenle bu bölgede, özellikle Hindistan coğrafyası üzerinde Türkiye tarafından yürütülecek her türlü AR-GE çalışması yararlı neticeler doğuracaktır.

Türkiye'nin stratejik müttefiki olabilecek Hindistan ile ortaklaşa düzenleyeceği her proje, bu önemli coğrafyada kuracağı ticari, siyasi ve sosyal ilişkileri kuvvetlendirmede çok önemli rol oynayacaktır. Bu nedenle GASAM'ın, YTB desteği ile gerçekleştirmiş olduğu "Türkiye-Hindistan-Pakistan Akademik Bilgi Erişimini Arttırma Projesi" bu alanda yapılacak çalışmalara rehberlik etmesi bakımından oldukça önemlidir.

Bu çalışma sayesinde Türkiye, Hindistan ve Pakistan ile ortaklaşa bir akademik çalışmalar bütünü ortaya çıkarmıştır.

Ümid ederiz ki, "Türkiye-Hindistan-Pakistan Akademik Bilgi Erişimini Arttırma Projesi" kapsamında yapılan araştırmalar neticesinde hazırlanmış olan elinizdeki bu rapor, Türkiye-Hindistan enformasyon ağı için atılması gereken önemli adımlar hususunda fikir verebilir.

Hindistan ve Türkiye'nin Tarihi İlişkisi

Hindistan, Güney Asya'nın hem ekonomik hem de siyasi anlamda en önemli aktörlerinden biridir. Ülkenin coğrafi ve stratejik konumu, yüzyıllardır tüm dünyanın ilgisini cezbetmiştir.

Hindistan'ın Osmanlı ile ilişkileri ortak dini zemin üzerinde her zaman önemini korumuştur. Hindistan'da Müslüman varlığının oluşmasından sonra, Hilafet makamının Osmanlı'ya geçmesi ile birlikte Hindistan-Osmanlı ilişkisi çok daha kavi bir zemine oturmuştur. Bu güçlü bağ

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

sayesinde Osmanlı'ya her koşulda sadık olan Hindistanlı Müslümanlar, tarih boyunca her müşkülünde Osmanlı Devleti'nin yanında durmuş ve menfaatine tavır almışlardır. Bunun en önemli örneği ise Hindistan Hilafet Hareketidir.

Osmanlı'nın mirası niteliğinde olan Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bu yana çeşitli vesilelerle Hindistan ile iyi ilişkiler içerisinde olmuştur. Hindistan halkı 1947'ye kadar olan süreçte, her zor durumda Osmanlı ve devamında Türkiye Cumhuriyeti'ne yardımlarını esirgememiştir. Hilafet Hareketi çatısı altında toplanan Hindistanlı Müslümanlar özellikle 1. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı'ya maddi yardımlar ulaştırmaktan geri kalmamıştır.

Hindistan'ın İngiliz sömürgesi altına girmesinden sonra bile müspet şekilde devam eden Hindistan Müslümanları ile Türkiye arasındaki bu önemli ilişki, Hindistan'ın 1947'de bölünmesi ve Müslüman nüfusun çok büyük çoğunluğunun Pakistan'da kalması sebebiyle git gide zayıflamaya başlamıştır.

Hindistan Müslümanlarının Günümüz Durumu

Bugün gelineen noktada Müslümanların Hindistan'da yaşayan Müslüman nüfus, Hindistan halkının %15'ini oluşturmaktadır. Müslümanların sayıca az olmaları neticesinde, Türkiye-Hindistan ilişkileri zayıflamış olup, bu ilişkiler sadece ticari düzeyde devam etmektedir.

Türkiye ile tabiri caiz ise gönül bağı olan Hindistan Müslümanlarının ülkedeki sesi cılızlaşmış, dolayısıyla bir zamanlar Hilafet çatısı olarak görülen Türkiye bugünlerde Hindistan Müslümanları için eski önemini yitirmek üzeredir.

Gerek Hindistan kamuoyunda Müslüman temsilinin yeterli olmayışı, gerek Türkiye Cumhuriyeti'nin Hindistan ile aktif bir siyasi ve sosyo-kültürel bağ kuramaması dolayısıyla; Hindistan ve Türkiye ilişkileri bugün istenilen sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel seviyenin çok uzağındadır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Yazılı Basın Editörleri ile Görüşme ve Gazete Manşetleri

Durum böyle iken Hindistan ve Türkiye'nin zayıflayan ilişkileri nedeniyle iki ülke arasında zamanla özellikle enformasyon alanında ciddi çatlaklar oluşmuş, bu çatlaklar sebebiyle oluşan enformasyon boşluğunu ise özellikle Avrupa ve İngiltere enformasyon ağı doldurmuştur.

Günümüzde hâlihazırda Hindistan'da pek çok yayın organı bulunmaktadır. Ancak bu yayın organlarının pek azı Müslümanların yönetiminde olduğundan, İslam coğrafyası ve Türkiye'yi konu alan haberler yoğun Hindistan gündemi içinde hak ettiği önemi bulamadan kaybolup gitmektedir.

Hindistan yazılı basınında yayımlanan yüze yakın Urduca gazetenin büyük çoğunluğu yerel basın kategorisindedir. Bu yayınlar genellikle yerel haberler, iç siyaset ve ekonomi gündemini takip etmektedirler.

Hindistan'da Türklere ait herhangi bir yayın kuruluşu bulunmamaktadır. Zikredilen yayın kuruluşları Türkiye haberlerini genellikle dış kaynaklardan ve AA'dan sağlamaktadırlar.

Hindistan'da 15 Temmuz Darbe Girişimi Haberleri

Hindistan'da ulusal olarak yayın yapan ve çoğunlukla Müslümanlara ulaşan Urduca gazetelerden İnkılab ve Sahara'nın editörleri ile yapılan görüşmelerde edinilen bilgiler bu tezi doğrulamaktadır. Zira Türkiye Cumhuriyeti tarihinde 15 Temmuz darbe girişimi gibi önemli bir olayın, Hindistan Müslümanları'nın okuduğu gazetelerde gerektiği kadar yer bulamaması önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Urduca gazetelerde yayımlanan köşe yazıları da mevcuttur. Ancak bu yazıların sayısının halkın her kesimine ulaşmak hususunda yeterli olmadığı aşikârdır.

Hindistan'da yayın yapan hemen tüm medya organlarının darbe girişimi sürecini takip ettiğini ifade eden editörler, 15 Temmuz sonrası sadece Urduca yayımlanan günlük siyasi gazetelerde değil Hintçe ve İngilizce yayımlanan gazetelerde de hemen her gün Türkiye haberlerinin yer bulduğunu ifade etmektedirler.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Sahara Gazetesi

15 Temmuz akşamı ve sonrasında yaşananları haber alan tüm Hindistanlıların özellikle de Müslümanların Türkiye için çok endişelendiklerini ifade eden Sahara Gazetesi Editörü Syed Faisal Ali, Hindistan'ın demokratik bir ülke olduğunu ve tüm Hindistan halkının demokrasi yanlısı olduğunu ifade etmektedir.

Dolayısıyla 15 Temmuz Darbe Girişimi sürecinde Meşru Türk Hükümetinin ve Sayın Cumhurbaşkanı'nın yanında olduklarının altını çizmektedir.

Türkiye'den gelen haberlerin kendilerini oldukça endişelendirdiğini ifade eden Faisal Ali, 15 Temmuz 2016 akşamı yaşanan olayın kesinlikle başarısız bir darbe girişimi olduğunu düşündüklerini belirtmektedir. 15 Temmuz 2016'yı takip eden günlerde Türkiye medyasını yakından takip ettiğini belirten Faisal Ali, Türkiye için çok endişelendiklerinin altını çizmektedir. Faisal Ali, sadece Türkiye için değil, dünyanın herhangi bir yerinde olacak askeri darbeye destekçi olmadıklarını belirtmektedir.

Türkiye'nin günden güne demokratikleşen bir ülke olduğunu gözlemlediklerini belirten Faisal Ali, bunun önemli bir örneği olarak Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kontrolü eline alarak 15 Temmuz darbe girişimini önlediğini gözlemlediklerini ifade etmektedir. Özellikle Türk Halkının Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla sokaklara ve meydanlara çıkmış olmalarını demokrasi yanlısı olduklarının en belirgin işareti olarak yorumladıklarını söyleyen Faisal Ali, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderlik konusunda ne kadar başarılı olduğunu bu sayede daha iyi gözlemlediklerini ifade etmektedir.

Türkiye demokrasisinin sadece Hindistan için değil, tüm dünya için büyük önem arz ettiğini belirten Faisal Ali, Türkiye'nin bugüne kadar demokrasi yolunda pek çok fedakârlık yaptığını, Türkiye ile gönül bağı olan Hindistanlılar olarak bu fedakârlıkları yakinen gözlemlediklerini ifade etmektedir.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Hindistan'da yaşayan herkesin, 15 Temmuz akşamı yaşanan Darbe Girişimi'nden ötürü endişelendiğini belirten Faisal Ali, özellikle Gülen yanlısı olanların Hindistan medyasını manipüle edip haberleri çarpıtmaya çalıştıklarını da gözlemlediklerini ifade ederek, bu yönlendirmeden olumlu bir sonuç alınamayacağını da sözlerine eklemektedir.

Gülen organizasyonunun büyük bir drama oynadığını ifade eden Faisal Ali, Gülen her ne kadar yalanlasa da Hindistan medyası olarak bütün bu darbe girişiminin ardında Gülen'in olduğuna inandıklarını belirtmektedir.

Hindistan'da Gülen organizasyonuna karşı sempati ve müsamaha olmadığının altını çizen Faisal Ali, Hindistan Halkının, özellikle Müslümanların, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın iyi bir lider olduğuna inandığını sözlerine eklemektedir.

Hindistanlı Müslümanlar için Türkiye Cumhuriyeti'nin Osmanlı Hilafeti hatırası olduğunu belirten Faisal Ali, darbe girişiminin başarısız neticelenmesinden dolayı duydukları mutluluğu ifade etmektedir.

Sahara Gazetesi olarak, Türkiye'yi darbe girişimi sürecinde yakından takip etmeye çalıştıklarını ifade eden Syed Faisal Ali, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kontrolü ele almasından ötürü son derece memnun olduklarını ifade etmektedir.

Ayrıca Sahara Gazetesi'nin bünyesinde bulunduğu Sahara İndia Complex'in tüm yazılı basın ve tv kanallarında 15 Temmuz sonrası sıklıkla Türkiye hakkında haberler yayımlandığını ifade eden Faisal Ali, Hindistan basını olarak Gülen'in oynadığı oyunun farkında olduklarını belirterek, Gülen'in söylemlerini gerçekçi bulmadıklarını ve Gülen organizasyonunun bölücü bir hareket olduğuna inandıklarının altını çizmektedir.

İnkılab Gazetesi

Kendileri ile yaptığımız görüşmede Jagran Medya bünyesinde bulunan İnkılab Gazetesi editörü Shakeel Hasan Shamsi, kuruluş içinde bulunan tüm yayın organlarının Türkiye hakkında genellikle siyasi haberleri hemen her gün yayımladıklarını belirtmektedir.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Esasen Hintçe yayın yapan gazetelerde Türkiye'ye dair haberlerin nispetle az yer bulunduğunu ifade eden Shamsi, kendi yayın organlarında bu durumun aksine Türk medyasını yakından takip ettiklerini ve uluslararası organizasyonlar dahil olmak üzere Türkiye'ye dair tüm haberlerle ilgilendiklerini belirtmektedir. Başta Anadolu Ajansı'nı ve diğer haber kaynaklarını takip ettiklerini belirten Shamsi, yayınlarında Türkiye ile ilgili pek çok siyasi habere yer verdiklerini ifade etmektedir.

Shamsi, Urduca yayımladıkları İnkılab Gazetesi'nde Türkiye haberlerine geniş yer ayırmaya özen gösterdiklerini belirterek özellikle son dönemde Türkiye'de yaşanan bombalama olayları, terör saldırıları ile ilgili haberlere yer verdiklerini ifade etti.

Gülen organizasyonu hakkında son dönemde yazılar yazdıklarını, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan hakkında haber ve yazılar yayımladıklarını, Türkiye ile ilgili hemen her habere yer verdiklerini ifade eden Shamsi, Hintçe yayın yapan organların Türkiye haberlerine kendileri kadar yer vermediklerinin altını çizmektedir.

Urduca yayın yapan organların Türkiye ile çok daha yakından ilgilendiklerini ifade eden İnquilab editörü Shamsi, Hilafet sonrası zayıflayan Türkiye-Hindistan enformasyon ağının zaman içinde değişen siyasi durumlar sebebiyle olduğunu belirtmektedir.

Kültürel olarak çok yakın olmayan Hindistan ve Türkiye'nin Hilafet dolayısıyla önemli bir gönül bağı olduğunu belirten Shamsi, uzun süredir Müslüman ülkelerden İran, Suudi Arabistan ve diğer ülkeler ile devam eden enformasyon ilişkilerinin varlığından söz etmektedir.

Hilafet sonrası zayıflayan Hindistan-Türkiye ilişkilerinin son 15 yıl içerisinde az da olsa canlanmaya başladığını gözlemlediklerini ifade eden Shamsi, Hindistan'da yaşayan çoğu Müslümanın Türkiye'de neler olup bittiğini merak ettiğini, dolayısıyla Urduca yayın yapan organların Türkiye'ye dair diğer yayın organlarına nazaran daha fazla haber yayımladıklarını ifade etmektedir.

Filistinliler Türkiye’de Askeri Darbenin Başarısız Olmasını Kutluyor 18 Temmuz İnkılab

Basarisiz Darbe Girişimi Sonrasında Türkiye’nin Tüm Kurumları Değişiyor 18 Temmuz İnkılab

Parlamento Karar Verirse Ölüm Cezası Uygulayacağız” 20 Temmuz 2016 İnkılab

Türkiye’de Üç Aylık OHAL İlan Edildi 22 Temmuz İnkılab

Merhaba! Türk Halkı Merhaba 22 Temmuz İnkılab

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

15 Temmuz Darbe Girişimi'nin Hindistan Halkına Tezahürleri

Hindistan'ın önemli eğitim kurumlarından Jawahar Lal Nehru Üniversitesi mezunu Müslüman bir genç olan R. ile yaptığımız görüşmede, 15 Temmuz darbe girişimini ve takip eden günlerde yaşanan olayları özellikle Avrupa ve Almanya basınından takip ettiğini ifade etmektedir. Okuduğu haberlerden edindiği izlenimin, darbe girişiminin Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından düzenlenen büyük bir oyun olduğunu ifade etmektedir. Bu kanıyı, takip ettiği uluslararası haber sitelerinin ve sosyal medya hesaplarının da doğruladığını ifade ederek, Türkiye'de 15 Temmuz gecesi yaşanan olayların; atılan bombaların, asker kurşunuyla öldürülen, yaralanan insanların bir oyuna kurban edildiğine inandığını belirtmektedir.

Yine JNU'da doktora eğitimi alan M., Hindistan'da 15 Temmuz 2016 sonrasında Türkiye ile ilgili iki farklı görüşün öne çıktığını belirtmektedir. Bu görüşlerden ilkinin özellikle Avrupa basınına takip eden gençlerin benimsediği görüş olan Türkiye'de yaşanan darbe girişiminin bizzat Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından organize edilmiş bir oyun olduğu ve bu oyunun başarılı olduğunu ifade eden M., ikinci görüşün ise Türkiye'de yaşananların Gülen Terör örgütü tarafından organize edilmiş ve başarısızlıkla sonuçlanmış bir darbe girişimi olduğunu belirtmektedir.

Hindistan'ın her inanç ve sosyal sınıftan yaklaşık yedi bin öğrencisi bulunan Jawahar Lal Nehru Üniversitesi kampüsünde Türkiye'de 15 Temmuz gecesi yaşananları değerlendirmesi için soru yönelttiğimiz öğrencilerin büyük çoğunluğu darbe girişiminin başarısız olmasından ötürü mutluluklarını ifade etmektedirler. Ancak sayıları azımsanamayacak kadar çok olan bir başka görüş darbe girişiminin, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın organizasyonu olduğu yönündedir.

Rama Khrishna Mission Center of Culkatta'da bulunan Monk ile yaptığımız görüşmede, Türkiye'den gelen haberleri üzüntü ile karşılayıp dikkatle takip ettiklerini ifade etmektedirler.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Sonuç ve Öneriler

Yüzlerce yıl Türk hükümlanlığında bulunmuş bu kadim coğrafyanın Türkiye tarafından tabiri caiz ise kaderine terk edilmiş olmasının sonucu olarak bugün, Hindistanlılar için Türkiye eskisi gibi bir önem teşkil etmekten çok uzaktır.

Hazırladığımız bu raporda, tirajı yüksek iki basılı yayın kuruluşunda yayımlanmış haberlerden ve bu gazetelerin editörlerinden aldığımız bilgilerden faydalanmış bulunmaktayız. Olabildiğince tarafsız şekilde mevcut durumu yansıtmaya çalıştık. Umarız bu çalışma ileriye dönük atılacak adımlar için küçük de olsa bir ipucu verebilir ve yöntem geliştirmede yardımcı olacak ufak bir ışık görevi görebilir.

Özellikle 15 Temmuz 2016 gününden itibaren Türkiye’de yaşanan olayların Hindistan halkı, özelde Müslüman kesimi tarafından yeterince bilinmemesi, iki ülke arasında gerçekten çok önemli bir enformasyon sorunu olduğu gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Hindistan Hilafet Hareketi zamanında yayımlanan gazeteler ve bu gazetelerdeki haber ve yazılar dönemin imkânları göz önüne alınarak incelendiğinde görülmektedir ki, günümüze kıyasla Osmanlı ve Türkler hakkındaki haberlere çok daha geniş yer verilmiş, hatta özel sayılar yayımlanmıştır.

Özellikle ele alınması gereken, 13 Temmuz 1912’de Ebû’l Kelam Azad editörlüğünde yayın hayatına başlayan El-Hilal Gazetesi incelendiğinde görülmektedir ki; internetin olmadığı, haberlerin mektuplarla, posta katarlarıyla taşındığı bir dönemde Türkler ve Osmanlı’dan haberlere bu denli geniş yer verilmiş olması; Osmanlı için sosyal sorumluluk projeleri geliştirilmiş, defalarca para yardımı toplanmıştır. Hatta söz konusu yardımlar Kurtuluş Savaşı neticelendiğinde bile devam etmiştir. Bu yardım paralarıyla bugün Türkiye’nin en önemli finans kurumlarından olan TC. İş Bankası’nın kurulmuş olduğu malumumuzdur. Tüm bu bilgiler

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

incelediğimizde görmekteyiz ki, özelde Hindistan Müslümanları genelde Hindistan halkı için, coğrafyamız ve ecdadımız oldukça büyük bir önem arz etmektedir.¹

Bugün Hindistan nüfusu içerisindeki Müslümanların sayı bakımından azlığı göz önüne alındığında Türkiye lehine yapılan haberlerin yetersizliği ortaya çıkmaktadır.

Özellikle yapılan haberlerin içeriği, Hindistanlı Müslümanları konu ile ilgili geniş bir biçimde bilgilendirmek için yeterli olamayacak niteliktedir.

Herkesçe malum olduğu üzere içinde bulunduğumuz bilgi ve enformasyon çağında Türkiye Cumhuriyeti Devleti, kendisi hakkındaki enformasyonu tüm dünya basınına, herhangi bir dış kaynağın insafına bırakmadan ilk elden servis etmek durumundadır.

Hindistan medyasının büyük çoğunluğunun 15 Temmuz darbe girişimine karşı Demokratik Türkiye Cumhuriyeti'ni desteklediğinden söz eden gazete editörlerinin de altını çizerek ifade ettikleri gibi, Hindistan halkının demokrasiden yana tavır almakta olduklarını söylemek mümkündür. Ancak görülmektedir ki, Hilafet Hareketi'nin varisleri bugün Türkiye'yi enformasyon açısından eskisi kadar yakından takip edememektedir.

Bu durumda enformasyon akışını sağlamak tabiidir ki Türkiye Cumhuriyeti'nin sorumluluğudur.

Yerel ve Ulusal Hindistan basınında 15 Temmuz tarihi itibari ile çıkan haberlerin büyük çoğunluğunun Türkiye Cumhuriyeti lehine olduğu söylenebilir. Ancak basılı yerel ve ulusal basının ulaşabildiği kişi sayısı sosyal medya ve internet gazeteciliğinin ulaşabildiği kişi sayısına oranla oldukça düşüktür. Dolayısıyla haberin yaygınlaştırılması hususu büyük önem arz etmektedir.

Ancak özellikle genç nüfusun yerel basından daha çok uluslararası basını takip ettiği yapılan yorumlarda son derece bariz bir şekilde hissedilmektedir. Durum böyle iken geleceği inşa edecek

¹ Yard. Doç. Dr. Zekai Kardaş, Ebû'l Kelâm Âzâd ve El- Hilâl Gazetesi Çerçevesinde Türkiye ve Türkler Doktora Tezi

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

gençlere Türkiye’den, doğru ve tarafsız haberlerin ulaştırılması çok büyük ehemmiyet arz etmektedir.

Türkiye’ye hem coğrafi konum olarak hem de dini ve kültürel yönden Avrupa ve Amerika’ya kıyasla çok daha yakın olan Hindistan’ın, Türkiye’deki gelişmeleri Avrupa basınından takip ediyor olması, iki ülke arasındaki siyasi ve sosyal ilişkilere çok önemli zararlar vermektedir.

Burada belirtmek gerekir ki, sosyal medyanın evrensel gücü bu hususta da kendisini göstermiş ve Türkiye aleyhine yapılan propaganda karşılık bulmuştur. Durum böyle iken Türkiye Cumhuriyeti, Hindistan’da gençler arasında itibar kaybetmeye başlamıştır.

Gençliğin dünya geleceğini oluşturduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda karşı karşıya olunan tehlikenin vehameti çok daha iyi idrak edilecektir.

Özellikle Avrupa basınıni takip eden genç Hindistanlılar, Avrupa’da yayımlanan 15 Temmuz haberlerine oldukça vakıf durumdadır. Avrupa’nın 15 Temmuz sürecine yaklaşımı ise hepimizin malumudur. Bu açıdan özellikle gençlerin Türkiye ile ilgili haberleri Avrupa üzerinden okumaları, Türkiye hakkında Avrupa penceresinden bir bakış açısı geliştirmelerini sağlamaktadır. Türkiye ile geçmişten gelen organik bir bağı olan Hindistan’ın, Türkiye haberlerini üçüncü kaynaklardan edinmesi Hindistan genç nüfusunu Türkiye hakkında olumlu düşünmekten uzaklaştırmaktadır.

Enformasyon hususunda Türkiye’nin üzerine çok önemli görevler düşmektedir. Taraflı, gerçekleri çarpıtıcı, manipülatif söylemlerle dolu Batı kaynaklı enformasyon yerine, olayları bizzat ilk ağızdan haberleştirip özellikle Güney Asya’ya ve başta Orta Doğu olmak üzere tüm dünyaya ilk elden servis edebilecek güçlü bir haberleşme ağı kurulmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti ivedi şekilde tahsis edeceği haberleşme ağı ile, kadim dostları olan Güney Asya ülkelerine, doğru kaynaktan haber iletebilecek ve uluslararası zeminde itibarını zedeleyecek kara propagandaların önüne geçebilecektir.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Dünya basının habercilik etiğinden uzak tutumundan 15 Temmuz Darbe Girişimi sürecinde nasibini alan Türkiye Cumhuriyeti, yapacağı özelde Güney Asya ülkeleri, genelde uluslararası çapta PR çalışmalarıyla kendisinin demokrasiye inanan bir ülke olduğunu duyurmak mükellefiyetindedir.

Özellikle söz konusu yüzyıllardır süre gelen ortak din, dil ve tarih birliği olduğunda reklamın iyisi olmak zorundadır. Zira Türkiye Cumhuriyeti, üzerine inşa edilmiş olduğu yüzlerce yıllık mirası korumak ile de mükelleftir.

Söz konusu Güney Asya ülkeleri olduğunda Türkiye Cumhuriyeti'nin enformasyon hususunu hafife almak gibi bir lüksü yoktur.

Güney Asya'nın çok önemli bir kısmını kapsayan Hindistan, tarihinde Türklerle çok yakın ilişkiler kurmuş, hatta Türkler tarafından fethedilerek yönetilmiş bir ülkedir. Bizlere her fırsatta vefa borcunu ödemiş olan bu coğrafyayı Türkiye hakkında doğru haber almaktan mahrum bırakmak, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nden beklenecek bir hareket tarzı olmayacaktır.

Yüzyıllarca Hilafet makamı dolayısıyla Osmanlı'ya bağlılık göstermiş Hindistanlı Müslümanları, Batılı haber kaynaklarının insafına terk etmek Türkiye Cumhuriyeti'nin hareket tarzı olmamalıdır.

Bunun yanında Türkiye Cumhuriyeti Hindistan ile sosyal ve siyasi ilişkilerini iyileştirmek ve arttırmak için adımlar atmak zorundadır.

Usulüne uygun şekilde işleyecek bir Güney Asya haber ajansı kurulmalı, bu haber ajansında coğrafyanın dillerine haiz, çeviri yapabilecek yetide gazeteciler bulundurulmalıdır.

Uluslararası enformasyonun önemi yaşadığımız vahim 15 Temmuz olayında bir kez daha ortaya çıkmış, manipüle edilen haberlerle Türkiye Cumhuriyeti özellikle tarihi, dini organik bağı olan ülkelerde itibarsızlaştırılmaya çalışılmıştır. Aynı durumun tekrarlanmaması için üçüncü kişilerden arındırılmış enformasyon ağı kurulması zorunlu bir ihtiyaçtır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Türkiye, özelde Hint Alt Kıtası, genelde tüm İslam coğrafyası ve resmin bütününde tüm dünya için çeşitli noktalarda çok önemli rollere sahiptir.

Tüm bu etkenler göz önüne alındığında yüzünü muasır medeniyetler seviyesine dönmüş olan ülkemizin o seviyeye ulaşabilmesi için öncelikle haberleşme ağını gözden geçirmesi ve hakkında konuşulan değil, kendini ifade edebilen bir ülke olması gerekmektedir.

Yararlanılan Kaynaklar ve Kişiler

Roznama Rashtriya Sahara & Aalami Samay TV Group Editörü: Syed Faisal ALİ

İnkılab Gazetesi Editörü: Shakeel Hasan SHAMSİ

İnkılab Gazetesi 16-26 Temmuz 2016 Haberleri

Ebû'l Kelâm Âzâd ve El- Hilâl Gazetesi Çerçevesinde Türkiye ve Türkler Doktora Tezi

Yard. Doç. Dr. Zekai Kardaş (İÜ Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Urdu Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi)

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Raporun Konusu : Hindistan'daki Modern Hinduizm Hareketleri ve Yurt İçindeki/Dışındaki Faaliyetleri: Ramakrishna Hareketi Örneği

Hazırlayan : İhsan Altıntaş – Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Medeniyetler İttifakı Enstitüsü

Önsöz

Bu raporun amacı Modern Hinduizm hareketlerin anlaşılmasına katkı sunmaktır.. Modernleşmenin etkisi on dokuzuncu yüzyılda bütün dünyayı sardığı gibi Hindistan'da etkili sonuçlar vermiştir. Özellikle din alanında yaşanan değişim ve dönüşümlerin derinlemesine araştırılması ve objektif bir şekilde okunması gerekir. Bir milyarı aşan nüfusu ile Hindistan bugün hem ekonomide hem de siyasi ve kültürel alanda aktif rol almaktadır. Bu rapor Hindu dünyasında son iki yüzyıldır dini hareketlerin ortaya çıkışı ve yayılmasını anlamaya ve aydınlatmaya çalışan uygulamalı sosyolojik bir çalışmada örnek olmayı hedeflemektedir.

Rapor ilk kısımda detaylı bir tarihsel zemin sunmakta ve ardından dini hareketlerin doğuşunu ve yapısını anlatmaktadır. Örnek olarak seçilen Ramakrishna Hareketinin faaliyetleri istatistiklerle desteklenmiştir. Uygulama kısmını ise Hindu monkları (rahip) ile mülakat yöntemi ile görüşmeler yapılmıştır. Son kısım ise değerlendirmeler ve önerilerden oluşmaktadır.

1. Giriş

Hindistan dini bakımından incelenmesi gereken en önemli coğrafi yerlerden biridir. 700 milyonu aşan Hindu nüfusuyla bugün Hristiyanlık ve İslam'dan sonra Hinduizm en büyük üçüncü din sayılmaktadır.² On dokuzuncu yüzyılda Batı'da başlayarak bütün dünyaya yayılan modernleşme hareketi İslam ve Hristiyanlık dinlerini etkilediği gibi Hinduizm üzerinde de kalıcı bir iz bırakmıştır. Hinduizm bu modernleşme hareketine karşı direnç göstererek ayakta durabilmek için kendini adeta dini hareketler üzerinden yeniden inşa etmiştir. Bu yeniden inşa süreci özellikle İngilizlerin sömürü merkezi olan Kalküta'da başlayarak bütün Hint kıtasına yayılmıştır. Yüz yılı aşkın devam eden bu ihya süreci ilmi ve siyasi arenada Hindu Rönesans'ı (1772-1941) olarak da

² "Hindu Population in India- Current Hindu Population in 2015." Accessed October 1, 2016.

<http://www.indiaonlinepages.com/population/hindu-population-in-india.html>.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

adlandırılmaktadır³. Hindu Rönesans'ı döneminden başlayarak günümüze kadar varlığını devam ettiren modern Hinduizm hareketleri başta Hindistan olmak üzere bütün kıtalarda dini, kültürel ve misyonerlik faaliyetlerini yürütmektedirler.

Bu çalışmada etkisini zamanla kaybeden Brahmo Samaj ve Arya Samaj hareketlerine kısaca değinilecektir. Bunun yerine etki alanı en geniş olan Ramakrishna hareketi detaylı olarak ele alınacaktır. Metot olarak Ramakrishna hareketinin Kolkata ve Delhi merkezlerini 3-28 Eylül 2016 tarihleri arasında ziyaret ederek aktif şekilde çalışan Hindu monk⁴ları ile yaptığım mülakatları aşağıda sunulacaktır. Bu uygulamalı çalışma ile hem teorik hem de pratik örnekler ortaya koymaya çalışacağım.

2. Tarihsel Zemin

On dokuzuncu yüzyılda İngiliz kolonisi ile başlayan yeni dini hareketlerin temel dinamiklerini anlamak için klasik Hinduizm'in tarihte nasıl bir imaj oluşturduğunu bilmekte fayda var. Bu kısımda elbette klasik Hinduizm'in ne olduğu sorusu üzerine yoğunlaşmıyorum ama tarihte bir din olarak nasıl algılandığı üzerine odaklanmanın yeni dini hareketlerin anlaşılmasında önemli rol alacağını düşünüyorum.

Hinduizm diğer dinlerde olmayan farklı bir hikâyeye sahiptir. Ne kurucusunun kim olduğu bilinir ne de ne zaman doğduğu hakkında kesin fikir vardır. Hindu isminin de İran kaynaklarına göre bugün Pakistan'da bulunan İndus nehrinin etrafında yerleşim yeri olan Sindu bölgesinden geldiği tahmin edilmektedir. Semavi dinlerde ahlak dersleri veren, insanlara ilahi mesajı ileten ve insanları doğru yola davet eden kurucu peygamber her zaman dinin yayılmasında önemli bir role sahiptir. Oysa Hinduizm'de herhangi bir peygamberin veya liderin varlığı kesin olarak bilinmemektedir. Terim olarak sadece "Hint bölgesinde yaşayan insanların dini" olarak literatüre

³ <https://global.britannica.com/topic/Bengali-Renaissance>

⁴ Monk, Hinduizm'de din adamı anlamına gelir. Sadece dini faaliyetlerle uğraşır ve mistik bir hayat sürerler. Asla evlenmez ve şahsi, dünyevi beklentileri yoktur. Hristiyan terminolojisinde rahip ya da papaz olarak adlandırılır. Bu çalışmada Hindu terminolojisine bağlı olarak Monk kelimesi kullanılacaktır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

girmiştir. Kutsal kitap kabul edilen Veda, Upanişad veya Gita'nın bir yazarı ya da vahiy edilen bir peygamberi bilinmemekle beraber milattan önce 2500 yıllarına kadar uzandığı bilinmektedir⁵. Yine de günümüze kadar ayakta kalabilen nadir dinlerden biridir. Uzun bir tarihe dayalı olması ve anonim edebiyatından dolayı dinin doğuş tarihi de kesin olarak bilinmemektedir. Bu yüzden Hinduizm hakkındaki iddialar ve bilgiler daha çok arkeolojik ve tarihsel çalışmalara dayandırılarak yapılmaya çalışılmaktadır.

Hinduizm'in bir din olarak dikkate alınıp alınmaması gerektiği üzerine akademik bazı tartışmalar yaşanmıştır. Brian Smith 1998'de Hinduizm üzerine yazdığı kitapta Hinduizm'in din formuna İngilizlerin sömürgesinden sonra dönüştüğünü iddia eder. Ona göre Hinduizm İngilizler kendi sömürgeci faaliyetlerini devam ettirebilmek için rahat bir şekilde kontrol edebilecekleri bu din formunu hazır olan kültürel yapıya giydirmiş ve isim olarak Hinduizm kelimesini kullanmıştır. Oysa kendine has inancıyla toplu bir şekilde şekillenmiş bir Hinduizm dini henüz oluşmamıştı⁶. Buna karşı geliştirilen argümanlar ise daha çok Hinduizm inancının tarihten beri bir din olarak algılandığı ve aslında değişime uğramadığı üzerinedir.

Hinduizm kısacası bir din olarak ele alınsa da aslında bundan daha fazla anlamlara gelmektedir. Çok geniş ve karışık bir içyapıya sahip olan Hinduizm Hint toplumu üzerinde çok etkili bir role sahiptir. Çok geniş bir coğrafya, onlarca dil, çeşitli kastlar, farklı ırklar, kültürler de Hint toplumu içinde Hinduizm dinini etkileyerek asırlarca değişmesine sebep olmuştur. Özellikle on sekizinci yüzyılda İngiliz kolonisinin Hint bölgesine hâkim olmasıyla kültür ve din üzerine yeni fikirler de bölgeye girmiş oldu. Bu adeta Hint toplumunun dünya ile özellikle Batı ile tanışmasını sağlayan kilit bir süreci ifade etmektedir. Benim de ilgimi çeken en önemli değişim din alanında yaşanmaktadır. Yüzyıllardır Müslüman nüfusu ile beraber yaşayan Hindu toplumu Hristiyan İngiliz misyonerleri ile karşı karşıya gelmişlerdir. Doğal olarak savunma mekanizmasına bürünen Hindu elit dini grup (özellikle Brahmanlar) Hindu dini üzerine tekrar düşünerek tarihi ve felsefi

⁵ Açıkgenç, Alparslan. "Karşılaştırmalı Düşünce Tarihi." Ders Notları, Medit, FSMVU, Yüksek Lisans Programı, Güz dönemi, 2015.

⁶ Smith, B. K. (1998). Questioning Authority: Constructions and Deconstructions of Hinduism. International Journal of Hindu Studies, 2(3), 313–339.

okumalar yapmaya başlamışlardır. Bu yüzden on dokuzuncu yüzyılın ve yirminci yüzyılın başlarında Hint entelektüellerin yazdıkları kitapların çoğunda hep bir tarihe dönüş vurgusu vardır. Örneğin Sarvepalli Radhakrishnan yirminci yüzyılın yetiştirdiği önemli Hint filozof en büyük eserini Hint felsefesi üzerine iki cilt halinde yazmıştır.

Hinduizm denince en başta akla gelen temel iç dinamik kuşkusuz kast sistemidir. Kast sistemi Hinduizm tarihi kadar eski ve aynı zamanda kurumsallaşmış bir inanç sistemidir. Bu gün Hindistan’da Hinduizm’e inanmayan kişiler bile kast sisteminin getirdiği sınırlar içerisinde hayatını devam ettirmektedir. Bir noktada artık kast sistemi dinin önüne bile geçmiştir. Kast anlayışından ilk olarak Veda kitabında bahsedilmiştir. Varna anlayışına göre Tanrı insanları yaratmaya başlarken ilk olarak ilim ve akıl sınıfı olan “Brahman” sınıfını yaratmıştır ve bunlara önderlik sıfatını vermiştir. Onun bir alt sınıfı olarak yaratılan “Kshatriya” sınıfı ise toplumun güvenliğinden ve idaresinden sorumludur. Onun da bir alt sınıfı olarak yaratılan “Vaisha” sınıfı ise toplumdaki ticaret ve yaşam ile meşgul olmaktadır. En alt sınıf “Shudra” ise ilk üç sınıfa

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

hizmet etmek için kurulmuş sınıftır. Vedalarda geçtiği gibi toplum iş bölümüne göre inşa edilmiştir. Evlilikler de kastlar arasında geçiş şeklinde değil sadece kast içinde olmaktadır. Bunun amacı toplumdaki iş bölümünü bozmamaktadır⁷. Kastlar arasında geçiş yapmak kesinlikle yasaktır. Bu aynı zamanda onların ölüm sonrası inancı ile alakalıdır. Öldükten sonra kişinin tekrar doğacağına inandıkları için kişi kendi kastına göre rıza içinde şükür ile yaşarsa Tanrı aynı kişiyi tekrar yarattığında daha üst kasttan yaratabilir. Reenkarnasyon olarak da bilinen bu anlayış aynı zamanda ceza görevini de görmektedir. Kastına razı olmayıp kötülük işleyen kişi tekrar yaratıldığında ceza olarak alt kasttan yaratıldığına inanılır. Bedenden ziyade ölümsüz olan ruh her ne kadar farklı formlarda da yaratılsa sonuçta aynı kişidir. Bu yüzden aynı kişi hayatın farklı katmanlarında farklı mahlûk olarak yaratılabilir. Bu yüzden ki hayvan eti yemek dinen caiz değildir çünkü içinde kimin ruhunun olduğu bilinmemektedir.

Hint coğrafyasında bahsedilmesi elzem olan konulardan biri de dildir. En çok kullanılan dil Hint dilidir. Hint dili aslında Urdu ile Sanskritçenin karışımından oluşmaktadır. Urdu dili Hint Müslümanları tarafından yıllarca kullanılan ve içinde yüzlerce Türkçe kelimenin de bulunduğu Asya dilidir. Gramer açısından Hint-Avrupa dil grubuna girmektedir. Hintçe de Urducaya çok yakın olmasına rağmen Sanskritçeden dolayı farklı olarak algılanmaktadır. Hindu dinine bağlı insanlar ve aktif olan hareketler İslami kelimelerin etkisinden kurtulmak için özellikle Sanskritçe kullanmaya özen gösterirler. Yerel bölgelerde farklı diller çok fazla olduğu için resmi dil olarak Hintçe devlet tarafından kullanılmaktadır. Yalnız bu durum güney Hindistan için geçerli değildir. Örneğin Tamil Nadu veya Kerala eyaletleri Hintçeye karşı direnç göstermiş ve resmi olarak kullanmayı Hindistan'ın bağımsızlığından sonraki dönemlerde reddetmiştir. Bütün yerel dilleri ile beraber yüzlerce dilin varlığından bahsedilmektedir. Yalnız devlet nezdinden yaşayan diller olarak on iki tane dil kayıt altındadır ve para birimi olan Rupee'nin sol tarafında bütün dillerin isimleri kendi alfabesi ile yazılıdır. Bunun sebebi çok dilli ve çok kültürlü bir yapıya vurgu yaparak birlik ve beraberliği aşılmasıdır.

⁷ Detaylar için <https://global.britannica.com/topic/caste-social-differentiation> linkini ziyaret ediniz.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Siyasi anlamda iktidar yapısının değişiminde Hinduizm son yıllarda en belirleyici rol haline gelmiştir. Daha önce kongres partilerinin yani seküler olan partilerin belirleyiciliği ön planda iken yükselen Hindu milliyetçiliği ile Bharatiya Janata Party (BJP)'si 2012'deki seçimleri kazanmış ve iktidara gelmiştir. Yerel halk ile yaptığım görüşmelerde her ne kadar Modi hükümetinin Hindu milliyetçiliği söylem dilini kullanmadığı düşüncesi ön planda olsa da çıkış noktası olan Hindu milliyetçiliğinin giderek yükseldiğini düşünüyorum. Hükümet her ne kadar bunun farkında değilse de toplumda oluşan gerilim bunun ispatıdır. Örneğin bazı bölgelerde Müslüman ailelere sırf et yedikleri için uygulanan baskılar bunu kanıtlar niteliktedir.

Tarihsel olarak aile yapısına baktığımızda şehirleşme hareketlerinin özellikle 1960'lı yıllarda başlaması ile geniş aile yapısı yerini çekirdek aile yapısına bırakmıştır. Nüfusun çok fazla olması bunun görünmesini engellese de yeni yapılan yüksek katlı binalar ve dar daireler bunun ispatıdır. Kırsal kesimlerde aile yapısı eski yapısını devam ettirmektedir.

3. Dini Hareketlerin Doğuşu

Yukarıda da değindiğim gibi modern dini hareketlerin doğuşunu Hint toplumundaki İngiliz kolonisi döneminde incelemek gerekir. Temel amaç, diğer dinlere geçiş yapan Hindu gençlerini durdurmak ve koloni karşıtı bir duruş sergilemektir. Bunun için bir araya gelen dini elit sınıf yeni hareket kurarak klasik Hinduizm'e çağırışı tekrarlamışlardır. Bu çağırışların en yoğun yaşandığı yerlerin başında Kalküta (şimdiki ismi ile Kolkata) şehri gelmektedir. Kalküta İngiliz kolonisinde başkent olarak kullanılmış ve aynı zamanda birçok Hint entelektüellerin yetiştiği kültürel şehir olarak biliniyordu. On dokuzuncu yüzyılın başlarından başlayarak Hindistan bağımsızlığına kadar devam eden bu sürece Bengal Rönesans'ı ismi verilmektedir. Bengal Rönesans'ı aynı zamanda birçok dinamizmi içinde barındıran, değişimleri kapsayan bir süreç olarak Hint entelektüel tarihinde önemli bir yere sahiptir. İlk sosyo-dini hareketi olan Brahma Samaj (Brahma Toplumu) Raja Ram Mohan Roy (1772-1833) tarafından kurulmuştur. Bu dini hareketin en önemli vurgusu klasik Hinduizm'in tek Tanrı eksenli bir din olması gerektiğini vurgulaması olmuştur. Kısa zamanda birçok taraftar toplayan bu dini hareket aynı zamanda büyümüş ve birçok entelektüelin yetişmesine vesile olmuştur. Örneğin dünyaca ünlü ilk Nobel Edebiyat

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

ödülünü alan Rabindranat Tagore'nin babası da bu hareket içinde aktif olarak yer almıştır. Diğer ihyacı hareket olan Arya Samaj (Arya Toplumu) Swami Dayananda (1824-1883) tarafından kurulmuştur ve özellikle batı Hindistan'da Mumbai bölgesinde doğarak Punjab bölgesine kadar yayılmıştır. Hindu dini değerlerinin önemine vurgu yapan bu dini hareket özellikle Veda kitabının kutsallığına vurgu yaparak gençleri ve toplumu Hindu dinine davet eden bir görev üstlenmiştir.

Bu bahsettiğim dini hareketlerin en geneli ve ismi çok duyulanlarıdır. Bu dönemde kayda değer başka kırsal dini hareketler de doğmuştur fakat çalışma alanı olarak şimdilik bu üç hareket üzerine odaklanıyorum. Dini hareketlerin doğuşunu ele alırken birçok açıdan değerlendirmek konunun daha iyi anlaşılmasını sağlar. Bengali Rönesans'ını doğru okuyabilmek için aynı zamanda dünyada gelişen ideoloji ve olaylara da bakmak gerekir. Mesela milliyetçilik akımının her yerde olduğu gibi Hint toplumu üzerinde de etkisi olmuştur. O dönemlere baktığımızda İngiliz sömürgesi Hindistan'ın neredeyse bütün topraklarını kontrol altına almış özellikle kültür ve dilde bir asimilasyon dönemi yaşanmaktaydı. Dünyanın her tarafında bağımsızlığını ilan eden milletler Hint elitleri tarafından yakından izlenmekteydi. İmparatorlukların dağılmasıyla da yeni dönemin başladığını hisseden aydınlar toplumu adeta yeniden inşa etmek istemiştir. Bu çalışmada özellikle de Kolkata bölgesine yoğunlaştığım için "Swadeshi" hareketini örnek olarak vermek istiyorum. Swadeshi hareketi İngiliz sömürgesine karşı çıkarak Hindistan'ın bağımsızlığını savunan ilk milli hareket olarak bilinmektedir. Swadeshi hareketi liderleri özellikle insanları yerli malları tüketimine yönlendirmiştir. Zaman zaman şiddet kullanan Swadeshi hareketi Hindu milliyetçilerin toplanma merkezi haline gelmiştir. Daha sonra Mahatma Gandhi'nin başlattığı şiddetsiz mücadele yöntemi ile beraber Swadeshi hareketi gücünü yitirmiş ve ana akıma katılarak Gandhi'yi desteklemiştir.

4. Ramakrishna Hareketinin Doğuşu ve Yapısı

Bengal Rönesans'ının en önemli dini kavşağını oluşturan Ramakrishna hareketi Kolkata bölgesinde doğarak diğer bölgelere yayılmıştır. Kurucusu olan Sri Ramakrishna (1836-1886) bir Brahman ailede doğmuş, ilk eğitimini mabette almıştır. Hayatına klasik bir Hindu din adamı

olarak devam eden Sri Ramakrishna zamanla talebe yetiştirmeye başlamıştır. Ömrünün son yıllarına doğru talebeleri çoğalan Sri Ramakrishna aynı zamanda birçok dini öğretiler ortaya koymuştur. Özellikle dinlerin birliğine (harmony of religions) vurgusu onu diğer dini hareketlerden ayıran en önemli özellik sayılmaktadır. Özellikle kadın ve altından uzak durmayı vurgulamış mistik bir hayatı öne sürmüştür. Tanrı ruhunun insanlara geçtiğini iddia eden Sri Ramakrishna insanlığa hizmet etmenin Tanrı'ya hizmet etmek manasına geldiğini savunmuştur.

Sri Ramakrishna Paramahansa(1836-1886)

İlk zamanlarda kendisinin sistemli bir hareket kurmaya niyetinin olmadığı aşıkâr olan Sri Ramakrishna zamanla talebelerine birebir dini eğitimler vermiş ve onların “kardeşlik” bağı etrafında toplanmalarını istemiştir. Sri Ramakrishna kültürel zorunluluktan dolayı evlense de bir aile hayatı yaşamamış ve kendisi ile evlendirilen Sarada Devi'yi Ana Tanrı'nın bir temsilcisi olarak kabul etmiş ve kendisine dua etmiştir. Sri Ramakrishna öğretilerini geliştirirken özellikle

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

İslamiyet'ten ve Hristiyanlık'tan etkilenmiştir. Kendisi de bunu sürekli vurgulamış ve bütün dinlerin doğru olduğu düşüncesini bu tecrübesinden geldiğini iddia etmiştir. Tıpkı bir Müslüman gibi bir yıl boyunca camiye gitmiş ve namaz kılmıştır. Kısa zaman sonra kiliseye gitmeye başlamış Hz İsa'ya dua etmiştir. Ona göre dinler denize bağlı küçük nehirler gibidir. Her din kendi doğruluğunu iddia etse de aslında hepsi ana denize akan bir kol hükmündedir. Onun için bütün dinler de nihai neticede insanı aynı yaratıcıya götürür. Yaratıcıyı dünya gözü ile görmek ancak manevi âlemde yapılan meditasyonlar ile mümkündür. Tanrıyı gördüğünü iddia eden Sri Ramakrishna aynı yöntemi talebelerine de anlatmıştır. Mistik bir hayat yaşayan Sri Ramakrishna zamanla ün yapmış ve Kolkata bölgesindeki elit kesimin dikkatini çekmiştir. Kendisi hiçbir yazı kaleme almamıştır. Etrafındaki talebelerinden Mahendranath Gupta adlı müridi günlük şeklinde "The Gospel of Ramakrishna" başlığı ile temel bir eseri Bengal dilinde ele almıştır. Her gün yanına giden bu talebesi üstadı ne dediyse kaleme almış ve daha sonra bunu beş cilt halinde bastırmıştır. 1932'de İngilizce olarak da tercüme edilen bu kitap dünya din kitapları klasikleri arasında sayılmaktadır. Öğretilerinde daha çok Veda ve Gita'dan belirli yerler seçerek sürekli Yaratıcı'yı nasıl fark edebiliriz sorununa odaklanmıştır. Hayatın temel maksadının Tanrıyı fark ederek yaşamak olduğunu savunmuştur. Hindu dininin de hak dinlerden biri olduğunu iddia eden Sri Ramakrishna yakın gelecekte meditasyon ile insanların aydınlanacağını savunmuştur. Ömrünün son yıllarını yaşadığı dönemlerde talebelerinin başına bir lider olarak en yakın talebelerinden Swami Vivekananda'yı seçmiştir. Vivekananda genç bir talebesi olarak üstadına gönülden bağlı çalışkan bir müridi idi.

4.1. Hindistan İçinde ve Dünyadaki Faaliyetleri

Sri Ramakrishna etrafında kenetlenen talebelerden olan Swami Vivekananda üstadını birkaç defa ziyaret ettikten sonra onun hizmetine girmiştir. Sri Ramakrishna ömrünün son günlerinden Vivekananda'yı sürekli yanında bulundurmuş ve inanıldığına göre manevi bir işaret ile Sri Ramakrishna'nın misyon ve manevi gücü Vivekananda'ya geçmiştir. Kardeş talebelerini organize etme rolünü üstlenen Vivekananda şeyhinin ölümünden sonra Hindistan'ın çeşitli bölgelerini ziyaret etmiş ve temel sorunun fakirlik olduğuna kanaat getirmiştir.

Swami Vivekananda (1863-1902)

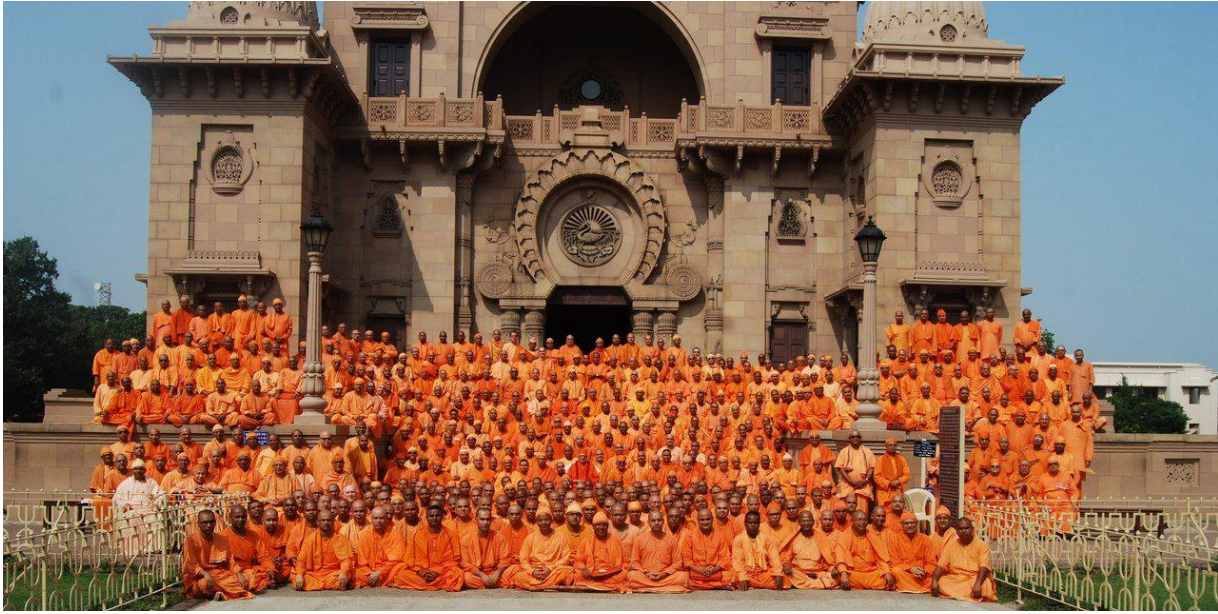
Batı dünyasına açılmayı kafasına koyan Vivekananda 1893 yılında Chicago/Amerika'da düzenlenen dünya dinler parlamentosuna Hinduizm'in temsilcisi olarak katılmış ve orada yaptığı konuşma ile Batı medyasının dikkatini üzerine çekmeyi başarmıştır. İlk olarak küçük bir yer ile hizmet etmeye başlayan Vivekananda hocasından öğrendiği öğretileri olan yoga, meditasyon gibi

dersleri etrafındaki insanlara öğretmeye çalışmıştır. Daha sonra Kolkata'ya dönen Vivekananda gurunun ölümünden sonra kendini mistik hayata vakfeden kardeş talebelerini toparlamış ve kurumsal bir misyon kurmaya karar vermişlerdir. İlk olarak Kolkata'da başlayan kurumsallaşma süreci güney Hindistan'da bulunan Madras şehri ile devam etmiş ve zamanla Hindistan'ın bütün bölgelerine yayılmıştır. Bugün Hindistan'ın bütün eyaletlerinde merkezi bulunan bu hareketin Batı dünyasında da merkezleri bulunmaktadır. Başta Chicago olmak üzere İngiltere, Fransa ve diğer ülkelerde de merkezleri bulunmaktadır.

Sri Ramakrishna'nın savunduğu üzere insanlara hizmet (seva anlayışı) etmenin aynı zamanda yaratıcıya hizmet etmek olduğu anlayışı ile fakirlere yardım kampanyası başlatılmıştır. Hastane ve okulları da bulunan bu hareket öğrencilere ücretsiz olarak kurslar sunmaktadır. Aşağıda örnek bir yıllık eğitim ve sağlık hizmetlerini gösteren çizelgeler bulunmaktadır.

Merkezlerinde ise başta yoga olmak üzere Hinduizm'in dini pratiklerini yapan programlar düzenlenmektedirler. Monk sistemi ile her yıl yüzlerce kişi bu harekete dâhil olmaktadır. Monk sistemi; mistik olarak yaşamak isteyen ve Ramakrishna hareketi misyonu ile görev üstlenen ve kişisel hayatını terk edip kendini hizmete feda eden bir sistemdir. Ramakrishna hareketinin yönetim merkezi Kolkata'daki kutsal nehrin yanında kurulan Belur Math'dır. Ramakrishna'nın kişiliği hareketin merkezinde bulunur. Vivekananda ise daha çok lider konumundadır.

Yukarıda dini hareketlerin doğuşu bölümünde anlatmış olduğum sosyal ve siyasal düzen içerisinde Ramakrishna hareketi aktif bir şekilde rol almış ve milli bilinci uyanmasına dolaylı şekilde katkıda bulunmuştur. Hristiyan misyoner faaliyetlerin en yoğun yaşandığı dönemde insanları Hinduizm'e davet ederek taraftar toplamış ve muhafazakâr yapıyı savunmuştur. Swadeshi hareketine doğrudan katılmasa da Gandhi'nin başlatmış olduğu bağımsızlık hareketine doğrudan katılmıştır. Resmi kuruluşu 1902'de gerçekleşmiş ve tüm yasal hakları garanti altına alınmıştır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Units	No. of Units	Total Patients	Inmates/ Students
Hospitals	10	3015720	
Dispensaries	74	2653779	
Mobile Medical Units	44	815582	
Eye Camps	519	75417	
General Medical Camps	444	95267	
Other Medical Services	12	98302	
Old Age Homes	2		62
Nurses' Training Institutes	6		678
Institutes for Postgraduate Studies and Research	2		174
Institutes of Paramedical Courses	2		192
	1115	6754067	1106

Ramakrishna Hareketinin 2014 Nisan ayından 2015 Mart ayına kadar yaptığı sağlık yardımlarını gösteren tablo⁸

⁸ <http://belurmath.org/activities.htm>

Institutions	No. of Units	A No. of Students			
		Boys	Girls	Total	Socially Backward
University Faculty Centres	5	981	603	1,584	550
Colleges (Arts, Sc. & Commerce)	6	8,035	15	8,050	2,893
Teachers' Training Colleges	3	449	9	458	218
Colleges of Physical Education	1	157	-	157	157
Junior Basic Training Institutes	5	199	182	381	180
Higher Secondary Schools	28	23,300	10,683	33,983	21,345
Secondary Schools	33	11,405	4,894	16,299	3,562
Junior High / Middle Schools (VI-VIII)	32	4,257	3,143	7,400	3,174
Jr. Basic / UP/ LP Schools (I-V)	88	10,457	6,545	17,002	9,887
Pre-Basic / KG/ Nursery Schools /Creches	293	5,289	4,773	10,062	3,340

Hostels / Students' Homes	87	22,772	10,651	33,423	8,894
Orphanages	6	1,362	9	1,371	1,281
Polytechnics	4	2,566	-	2,566	1,372
Jr. Technical & Industrial Schools	7	1,325	-	1,325	744
Schools of Languages	1	57,882	36,630	94,512	-
Computer Training Centres	13	6,541	5,377	11,918	4,969
Blind Boys' Academies	1	190	-	190	42
Vocational Training Centres	65	15,738	11,431	27,169	12,594
Institutes of Agriculture	3	3,030	577	3,607	61
Rural Dev. Training Institutes	8	2,340	3,638	5,578	1,524
Non-Formal Education Centres	115	3,696	3,310	7,006	3,245
Night Schools / Adult Education Centres	7	195	270	465	403
National Open School Centres	6	374	354	728	241
Coaching Centres	230	7,520	7,213	14,733	7,841
Others	61	14,023	4,053	18,076	2,518
Total	1,108	2,04,083	1,14,360	3,18,043	91,035

Ramakrishna Hareketinin 2014 Nisan ayından 2015 Mart ayına kadar yaptığı eğitim faaliyetlerini gösteren tablo⁹

⁹ <http://belurmath.org/activities.htm>

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

5. Mülakat

Bu bölümde de Ramakrishna hareketinin Delhi ve Kolkata'daki merkezlerinde Monk olarak hizmet eden iki değerli yönetici ile yaptığım mülakatın sonuçlarını yazacağım. İki monk da ortalama yakın cevaplar verdiği için harmanlayıp önemli yerleri yazdım.

Delhi Ramakrishna Merkezi Monku: Swami Shantatmananda (Baş Sekreter)

Kolkata Ramakrishna Merkezi Monku: Swami Shutiananda (Baş Sekreter)

Kolkata Ramakrishna Merkezi Monku: Swami Bahajananda (Baş Sekreter Yardımcısı)

Soru: Hinduizm'in ihyacı modern dini hareketi olarak RKM'yi ele aldığımızda sizce bu hareketi klasik Hinduizm'den ayıran en temel fark nedir?

Monk: Bizim de esin kaynağımız olan klasik Hinduizm'de her zaman bütün dinlerin doğruluğuna dair bir vurgu vardır. Bu hakikat her ne kadar açık olsa da hiçbir zaman tarihte tam olarak uygulanmamıştır. Biz hareket olarak misyonumuzu doktrin üzerine temellendiriyoruz. Biz bütün dinlerin doğruluğuna iman ediyoruz. Bunun için kendi hareketimiz içinde Hristiyan, Müslüman, Sih vb. kökenli çok fazla insan var. Bu noktadan bakıldığında bizim kapımız herkese açıktır.

Soru: Vivekananda kast sisteminin birliğine ve tek kitabın Veda olduğuna vurgu yaparak Hint toplumunda tek kastın olmasının gerekliliğini savunuyordu. Bu konuyu nasıl yorumluyorsunuz?

Monk: Tek kast meselesi şöyledir: Vivekananda kast sistemini birilerinin üstünlük aracı olarak kullanmasına karşıydı. Herkesin manevi yolculuğunda brahman (ilim) seviyesine çıkması gerektiğini savunuyordu. Bu bağlamda kastın amacını ortaya koydu. Bu daha çok iş bölümüne dayalı bir ayrımdır yoksa üstünlük sağlanması için kullanılması düşünülemez. Vivekananda da bu manada söylemiştir.

Soru: Vivekananda aynı zamanda sistematize ve organize olmaktan bahsediyordu. Manevi değerlere inancın yüksek olduğu Hint toplumunda siz monk olarak Batı'da yükselen rasyonel değerler hakkında ne düşünüyorsunuz?

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Monk: Duygusal ve rasyonel değerler birbirine zıt iki kutup değillerdir. Biz Ramakrishna hareketi olarak ikisinin de birlikte kullanılması gerektiğini düşünüyoruz. İkisi de gerekli.

Soru: Dini merkezlerinizde eğitim alan insanları genelde belirli sınıftan mı seçiyorsunuz yoksa herhangi bir grup mu? Yani hedef kitleniz kimler?

Monk: Hedef kitlemiz iki sınıfı da kapsıyor diyebiliriz. Ama itiraf etmek gerekir ki yaptığımız faaliyetler yeterli değil. Daha fazla yapmamız lazım.

Soru: Ramakrishna hareketi Hindistan'ın bütün eyaletlerinde aktif olmakla beraber başta Amerika olmak üzere Avrupa'da faaliyetleriniz devam etmektedir. Genelde Ortadoğu'da özelde Türkiye'de faaliyet gösteriyor musunuz?

Monk: Ortadoğu'da resmi olarak faaliyet yürütemiyoruz. Sadece bazı bölgelerde Ramakrishna takipçilerinden oluşan gruplarımız var. Özellikle Dubai ve Abu Dabi'de aktif gruplarımız var. Ama genelde izin problemimiz oluyor. Resmi olarak Ortadoğu'da faaliyet gösteremiyoruz. Türkiye konusunda da aynı durum söz konusu. Hele hele bu günlerde Türkiye zor zamanlar yaşıyor. Ben şahsen İstanbul'da bulundum. Türkiye'nin yasal olarak bize izin vereceğini düşünmüyorum. Şayet Ortadoğu ülkeleri özelde Türkiye bize kapılarını açarsa faaliyete geçmek isteriz.

Soru: Ramakrishna hareketini diğer ihyacı Hindu hareketlerine karşılaştırdığımızda temel farklılıklarınız olarak ne görüyorsunuz?

Monk: Hindistan'da her gün ortaya çıkan yeni dini hareketler mevcut. Onlarla karşılaştırdığımızda Ramakrishna hareketi 120 yıllık tecrübesi ile çok eski. Bizim çok farklı hizmet metodu ve ideolojimiz var. Diğer dini hareketler katı kurallar ortaya koyarken bizim hareketimiz son derece liberal ve geniş bir çizgidedir. Herkes kendinden bir şeyler bulabilir bizim hizmette. Bizim en büyük farkımız farklı bakış açısına sahip olmamız. Mesela Hare Krishna hareketine gittiğinizde göreceksiniz sadece Hare Krishna'ya ibadet edilmesi zorunludur. Bizde böyle bir şey söz konusu değildir. Kime istersen ona ibadet edebilirsin. Bizim en büyük farkımız bu. Diğer farklılıklar da genelde bu kaynaktan doğmaktadır.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Soru: İbadet konusunda Sri Ramakrishna'nın pozisyonu nedir? Kendisini peygamber olarak mı görüyorsunuz?

Monk: Sri Ramakrishna'nın pozisyonu nasıl kabul edilmesi gerekliliği üzerine belirli bir kuralımız yok. Kişi kendi manevi hayatında onu kendisi ile nasıl ilişkilendiriyorsa öyle devam eder. Kimisi büyük bir din âlimi olarak kabul eder, kimisi peygamber olarak, kimisi Tanrı'nın temsilcisi olarak, kimisi Tanrı'nın oğlu olarak görür. Bu kişinin maneviyattaki ilerlemesine bağlıdır. Sri Ramakrishna parlayan yüksek manevi bir kişiliktir. Ona yaklaştıkça daha iyi hissedilir. Bu tamamen kişiye bağlıdır. Bu bağlamda onu ne olarak kabul etmekte özgürsün. Manevi hayatında ilerlemek isteyen kişi onun yüksek pozisyonunu anlamalı. Bu bir gerçektir ki onun kişiliği bu harekette merkezi bir yere sahiptir ve her şey onun etrafında oluşur.

Soru: Peki Vivekananda'nın pozisyonunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Monk: Vivekananda çok önemli bir yere sahiptir bizim organizasyonda. Organize ve uygulamalı bütün aktivitelerimiz açısından o bizim için bir örnek teşkil etmektedir. Aynı zamanda Sri Ramakrishna şahsiyetini de Vivekananda üzerinden okuyoruz.

Soru: Organizasyonunuzun maddi gelir kaynağını bağışlardan ziyade sağlayan herhangi bir ticari faaliyetiniz var mıdır?

Monk: Hayır. Sadece kitapların basımını sağlayacak kadar küçük bir kuruluşumuz var ama kâr amacı gütmüyoruz. Zaten hukuki olarak da ticari faaliyet yürütmemize izin yoktur.

Soru: Batı'daki faaliyetlerinizi daha çok ne alanda yapıyorsunuz?

Monk: Batı'daki faaliyetlerimizde daha çok Vedanta prensiplerine vurgu yapıyoruz. Az da olsa Sri Ramakrishna'nın kişiliğini ve öğretilerini öğretiyoruz.

Soru: Faaliyetlerinizi akademik alanda da yapıyor musunuz? Herhangi bir üniversite ile bağlantılarınız var mı?

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Monk: Özellikle yaptığımız bir faaliyet yok ama zamanla akademisyenlerin dikkatini de çekiyoruz zaten. Düzenlediğimiz konferanslar da bunlara vesile olmaktadır. Ama bizim asıl hedef kitlemiz orta ve alt sınıf insanlarıdır.

Soru: Kadınların bu hareketteki pozisyonu ve hakları nasıldır?

Monk: Aynen bizim gibi onlar da bağımsız olarak bir monastiğe sahipler. Tamamen bağımsız bir kuruluştur. Onlar da bizim gibi Sri Ramakrishna etrafında odaklanmışlardır.

Soru: Swami kelimesi bütün monkların kullandığı bir kod adı olarak ne anlama geliyor ve neden kullanılıyor? Bir de soyadı değiştirme kaideniz nereden kaynaklanıyor?

Monk: Bu manevi bir kavramdır. Temel anlamı ile Tanrı demektir. Teknik olarak en yüksek manevi hayatı temsil etmektedir. Çünkü Swami olan kişi bütün özel/kişisel hayatını terk ederek manevi bir yolculuğa çıkar ve Ramakrishna hareketi merkezlerinde hizmet eder. Soyadı değişikliği Sanyasin anlayışından kaynaklanıyor. Eski hayatını terk etmek anlamına gelmektedir. Aile, mal, mülk veya başka şeyler kesinlikle kişiye ait olamaz. Bu organizasyonda manevi seviyen arttıkça da farklı soyadları monka verilmektedir.

Soru: Ne kadar zamandır siz Sanyasin olarak hayatınızı sürdürüyorsunuz bu harekette?

Monk: Kırk yıldır.

Soru: Hareketinizin siyaset ile ilişkisinin olmadığı kuruluşundan beri vurgulanan bir nokta. Yalnız benim sorum şöyle: siz mesela Hindistan devletinin Hindu kuralları ile yönetilmesini mi istersiniz yoksa seküler bir tarzda olmasını mı istersiniz?

Monk: Biz siyasete doğrudan müdahil olmuyoruz. Biz inanıyoruz ki devlet dinsiz olmak yerine bütün dinlerin birleşmesine dair vurgu yapmalı. Hindistan çok fazla din, mezhep ve farklı kültürlerin olduğu bir coğrafyadır. Onun için yasal anlamda dinlerin pratikliğine müsaade eden bir devlet anlayışı olmalıdır.

Soru: Dinlerin birliği ve kaynaşması üzerine siz kurumsal olarak faaliyetler yapıyor musunuz?

Monk: Hangi dinden olursa olsun bizi davet ettiklerinde gidiyoruz. Camii veya kilisenin dışındaki faaliyetlere de gitmekte mahsur görmeyiz. Mesela her sene İsa'nın doğum gününü kurumsal olarak burada kutluyoruz.

Swami Bahajananda (Belur Math Baş Sekreter Yardımcısı) ile yaptığım mülakat sonrası bir görüntü

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

6. Yorumlar ve Öneriler

Bu çalışmada Hinduizm'deki modern dini hareketlerin içyapısını anlatmaya çalıştım. Örnek olarak Ramakrishna hareketini seçmemin sebebi halen aktif olarak en geniş sosyal ağı sahip olan ve gün geçtikçe büyüyen bir yapılanmaya sahip olmasıdır. Bu bölümde ise genelde Hinduizm üzerine özelde de bu hareket üzerine bazı yorum ve önerilerim olacaktır.

Bilindiği gibi her kıta veya bölge ayrı bir kültürel dinamiğe sahiptir. Türkiye Ortadoğu İslam kültürüne sahip olsa da dini kimliğinden dolayı Asya kıtasındaki ülkeler ile sıkı bir bağa ihtiyaç vardır. Hindistan bugün dünyanın en büyük ikinci Müslüman nüfusuna sahiptir ancak ne yazık ki sağlam bir Türkiye-Hindistan bağı görünmemektedir. Hindistan ile İslami kimlikten ziyade kültürel anlamda bir bağa ihtiyaç olmasının nedeni ise kadim bir medeniyet ve ortak tarihten kaynaklanmaktadır. Hindistan Batılı güçlerin sömürmesine maruz kaldığı için Türkiye ile iletişim pek gerçekleşmemiş ve kültürel alışveriş yeteri seviyeye çıkmamıştır. Onun için Hint toplumunun daha derinden anlaşılması zaruri bir ihtiyaçtır. Hint toplumunu anlayanın en temel yollarından biri de Hinduizm'i bilmekten geçmektedir. Büyük çoğunluğu Hindulardan oluşan Hint toplumu hızla büyüyen ülkeler arasında ilk ona girmektedir. Medeniyet ilişkileri açısından da Batı'ya karşı alternatif bir seçenek olarak duran Hint medeniyeti birçok tecrübeyi ve başarıyı içinde barındıran bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda en büyük önerim Türkiye'de Hint çalışmalarının devlet eliyle teşvik edilmesi ve GASAM benzeri kuruluşların üniversite bünyelerinde açılması gerekir. Bugün Asya çalışmalarının büyük çoğunluğunu İngiltere, Amerika ve Avrupa ülkeleri yürütmektedir. Oysa bu kadim medeniyet ile Türkiye'nin de ilişkilerini akademik, kültürel, siyasi ve ekonomik alanda geliştirmelidir. Bunun için üniversite alt birimlerinde "Hint çalışmaları" açılmalı ve bu alanda çalışmak isteyen öğrenciler teşvik edilmelidir.

Ramakrishna hareketinin özellikle vurguladığı yoga ve meditasyon usulü her ne kadar İslamiyet ile birebir uyuşmasa da insan bedenine pozitif yönden katkısı olduğu bilimsel olarak iddia edildiği için araştırılması gerekir. Anladığım kadarıyla tefekkür anlayışına denk gelen yoga öğretisi Türkiye'de seküler elit sınıfın ilgi odağı haline gelmektedir. Onun için bizim toplumumuza da giren bu öğretinin derinlemesine bilinmesi gerekir.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Ramakrishna hareketinin özellikle vurguladığı bütün dinlerin birliği anlayışı İslamiyet ile çelişmektedir. Ama burada önemli olan Hinduizm’de ne gibi fikirlerin olduğunu ortaya çıkarmak olduğu için akademik alanda araştırılması gerekir. Kendi misyoner faaliyetlerini yürütseler de sonuçta iletişimin kurulması hiçbir dine zarar vermez. Bu açıdan doğrudan bir öneri sunmak zor olduğu için sadece yorum yapmak ile yetiniyorum.

Bu tarz projelerin önemine dair söylemek istediğim en önemli nokta bilinçlenmedir. Bu proje sayesinde uzak bir bölgede yer alan bir dini hareketin Hindistan’da ve dünyada ne gibi faaliyetler yürüttüğünü araştırmak ve rapor sayesinde yazıya dökmek şahsen beni çok bilinçlendirdi. Bu tarz projeler bilinçlenmeyi arttırdığı gibi iki medeniyet arasında sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan köprülerin oluşmasına katkı sunmaktadır.

Kaynakça

“Hindu Population in India- Current Hindu Population in 2015.” Accessed October 1, 2016.
<http://www.indiaonlinepages.com/population/hindu-population-in-india.html>.

Açıkgenç, Alparslan. “Karşılaştırmalı Düşünce Tarihi.” Ders Notları, Medit, FSMVU, Yüksek Lisans Programı, Güz dönemi, 2015.

Smith, B. K. (1998). Questioning Authority: Constructions and Deconstructions of Hinduism. International Journal of Hindu Studies, 2(3), 313–339.

<http://belurmath.org/activities.htm>

<https://global.britannica.com/topic/Bengali-Renaissance>

<https://global.britannica.com/topic/caste-social-differentiation>¹ <http://belurmath.org/activities.htm>

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Raporun Konusu : Hindistan’da Müslüman ve Hindu Kimliklerinin *Gau Mata* İnancı ile Belirginleşmesi veya Belirginleştirilmesi

Hazırlayan : Zeynep Çavuşoğlu – İstanbul Şehir Üniversitesi tarih ABD

Giriş Mahiyetinde: Hintliler, Hindistanlılar ve Hindular

Hindistan’ı özgün yapan en temel noktanın çok-kültürlülük olduğu su götürmez bir gerçektir. Fakat bunu bilmek ile anlamak arasında “anlamlandırmak” gibi önemli bir fark bulunmakta. Hint toplumu “ineğe tapan” ve karmakarışık evren konsepti ile anlaşılabilir gözükürken, kendi içinde bu giriftlik mana kazanmaktadır. Öncelikle belirtilmesi gereken temel şey Hindistan’daki yaygın inanç olarak bilinen Hinduizm’in dört başı mamur, çerçevesi ve içeriği belli bir bütün olmamasıdır.

Hinduizm kendi içinde farklı iman şekilleri ve uygulamalarıyla, Sikhizm, Jainizm ve Budizm, İslam ve Hristiyanlık gibi dinlerden de etkilenecek şekilde yaşanan bir inanç sistemidir. Bu noktada sorulabilecek soru Hinduizm’in bir din mi yoksa bir kültür mü olduğudur. Bu soruyu sormak, hâlihazırdaki siyasi durumu, söylemi ve politikaları anlamak açısından da fazlasıyla mühim gözükmektedir.

Hindistan 1947’de bağımsızlığını ilan ettikten sonra ve özellikle bu esnada Pakistan ile olan husumetler hasebiyle, üzerinde durulması gereken terimler ortaya çıkmıştır. Hintli (Indian), Hindistanlı (Indian, Hindustani) ve Hindu (Hindu). Bu noktada özellikle Hintli ve Hindu kavramlarının sık sık karıştırıldığından söylenebileceğinden birbirlerinden hangi açılardan ayrıldığı sorgulanabilir. “Hindistanlı” olmak ise, herkesin fazlasıyla gurur duyduğu dünyanın en büyük demokrasisi olan ülkenin vatandaşı olmak manasını taşımaktadır.

Peki bu noktada bir Hindu ile Hintli’yi ayıran nedir? Faktörler arasında ırk, etnik köken ve din ziyadesiyle öne çıkmıştır. “Hintli Müslüman” (Indian Muslim) şeklinde bir tabir varken Hintli Hindu (Indian Hindu) şeklinde bir tabir olmaması sorgulanabilir. Öte yandan şemsiye terim olarak tercih edilen “Hindistanlı” olmak fikri, özellikle şu anki hükümet tarafından da teşvik edilse de, Hintlilik ve buna bağlı olarak da Hinduluk ile arasındaki ayrımın ne olduğu çok da bariz değildir.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Yaklaşık olarak 1 milyar 300 milyon olan Hindistan nüfusunun %80'i Hindu olarak nitelendirilirken, ikinci büyük nüfus %15 ile Müslümanlara aittir. Bu rakamla, Endonezya ve Pakistan'ın ardından dünyanın en kalabalık üçüncü Müslüman nüfusuna sahiptir. Burada ilginç olan, Müslümanlar Hindistan'da azınlıktır.

Bharatiya Janata Party (BJP), 2014 Hindistan genel seçimlerini kazanmış ve bu tarihten beri, Narendra Modi'nin başkanlığında devleti yönetmektedir. Dini söylem üzerinden oylarını topladığı düşünülen bir parti olması, dinle bağlantılı sorunlardan beslendiği fikrinin özellikle Müslüman olup sol düşünceye mensup halk arasında yaygın olduğunu söylemek mümkündür. Kültürel çeşitliliğin bu kadar fazla olduğu bir toplumda sağ kanada ve Hindu milliyetçiliğine yakınlığıyla bilinen BJP, bütünü korumak adına “Önce Hindistanlıyım” demek gerektiği ve bundan sonra farklılıkları desteklemenin önemli olduğu üzerinden bir söylem geliştirmiştir. Peki bu, İslam'a ne kadar uygundur? Hindistan'da yapılan birkaç görüşmeden anlaşıldığı kadarıyla, toplumun her kesiminde bir milliyetçi söylemin varlığından bahsetmek mümkündür. BJP'nin yaymaya çalıştığı düşünce “Bu ülke bizim tanrımız gibidir, doğduğumuz, doyduğumuz yer burası o sebepten önce ona hürmetimizi sunmalıyız ” mantığımda olup aslında Müslümanlıkla ters düşen bir yoldadır. Aslında Hindistanlı olma fikri üzerinden oluşturulan söylem, son dönem Osmanlısının “Osmanlıcılık” fikri ile benzerlik gösteriyor gibi görünse de iki fikir çok temel bir noktada ayrılır, Osmanlıcılık Fransız İhtilali sonucu yayılan milliyetçilik fikrine karşı milliyetten bağımsız toprak ve kültür bütünlüğünü savunurken, Hindistanlı olmak düşüncesi, milliyetçi bir ideolojidir. Bunun da ötesinde, Hindistanlılık ve Hinduluk terimleri arasındaki çizgiler tam belirgin olmadığından, din ve kültür de birbiri yerine kullanılabilen terimler olmuştur.

Yaşasın İnek Ana ve Tarihten Birkaç Vaka

İneğe kutsal bir değer atfedilen birçok inanç vardır. Hindularda ise bu önem, ineğin özellikle kültürde çok kullanılan süt ürünleri hususunda faydalanılan temel kaynak olması, dışkısının gübre olarak kullanılması gibi sebeplerden ötürü yaşamın devamında etkili rol oynayan bir “koruyucu” kisvesine bürünmesine sebep olmuştur. Tam bu noktada bu araştırmanın da konusu olan terim ortaya çıkar: İnek Ana (*gau mata*). İnek adeta bir anne gibi, hayatın devamını sağlayan bir varlıktır. Vedalar, Puranalar, Harivamsa gibi Hindu kutsal metinlerinde, Krishna gibi mühim

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

tanrıların yanlarında adı geçen hayvanlar olan ineklerin ve yer yer boğaların sembolik önemi bu yolla çok daha artar. Haliyle Müslümanlar ile Hinduları karşı karşıya getirebilecek en mühim durumlardan biri temel olarak hayvan kurban edilen Kurban Bayramı'dır (*īd al-aḏḥā*).

Müslümanlar ile Hinduların karşılaşmaları, Erken dönemde İslam'ın yayılmaya başlamasıyla başlar ve Babürlü Devleti ile en üst noktaya ulaşır. Hindistan ile ilgili kapsamlı araştırma yapan ilk Müslüman ilim adamı Biruni'dir. Tahkiku Ma Li'l-Hind isimli eserinde Hint kültürü ve ilim dünyası üzerine detaylı bilgiler veren Biruni, ineğin yeri ve önemi ile ilgili de çeşitli yorumlarda bulunur: "İneklerin idrarını içerler ama etini yemezler."¹⁰

"Hristiyanlarla Maniheistlerde olduğu gibi Hintlilerde de bir canlıyı öldürmek kesinlikle haramdır. Ancak insanlar et yemeyi sevdiklerinden, bu konudaki yasakları her zaman bir kenara atarlar. Dolayısıyla bu yasaklar sadece Brahminler sınıfında uygulanır. Çünkü onlar dinin muhafızlarıdır ve din de onların nefislerine uymalarını yasaklamıştır.

İnsanın et yeme arzusundan dolayı, Hintlilere göre boğmak, yani nefeslerini kesmek suretiyle bazı hayvanları öldürmek mübah kılınmıştır. Bazıları ise asılda olduğu gibi haram olarak kalmıştır. Mübah olan hayvanlardan da kendiliğinden ölmüş olan meyteler, leşler haram kılınmıştır."

Eti yenilmesi mübah hayvanlar koyun, keçi, geyik, tavşan, gergedan (gandha), manda ve balıktır. Su ve karakuşlarından da serçe, halkalı güvercin, keklik, turaç, kumru, tavus kuşunun eti yenilebilir. Bunun dışında yasak edilmemiş ve kişiye tiksinti vermeyen her türlü hayvan veya kuşun da eti yenebilir.

Kesilmeleri ve etlerinin yenilmesi yasaklanan hayvanlar ise, inek, at, katır, eşek, deve, fil, kümes hayvanları, karga, papağan ve bülbüldür. Ayrıca bu kuşların yumurtaları ile şarap da haram kılınmıştır. Sadece Sudra kastına mensub olanlar için haramlık söz konusu değildir. Şarap içmek onlara mübahtır. Şarap satmak, et satmak gibi şeyler Sudralar için de haramdır."

¹⁰Ebu Reyhan Muhammed b. Ahmed el-Biruni, *Tahkiku Ma Li'l-Hind*, çev. Kıvameddin Burslan, ed. Prof. Dr. Ali İhsan Yetik (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2015), 119.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Bazı Hintliler, Bharata savaşındın önceki dönemde inek eti yemeğe izin verildiğini; çünkü o dönemde ineğin kesilmesi gereken kurban merasimlerinin olduğunu; daha sonraları ise, insanlar görevlerini yapamayacak kadar zayıf düştüklerinden, ineğin kesilmesinin yasaklandığını iddia ederler. Aynı şekilde Vedalar'ın da başlangıçta tek bir metin olmasına karşılık, zamanla insanların onları okumalarını kolaylaştırmak amacıyla dört parçaya bölündüğünü söylerler. Ancak bu iddialar asılsızdır. Zira ineğin haram edilmesinde insanlar için herhangi bir kolaylık veya rahatlık yoktur; belki zorluk ve sıkıntı söz konusudur.

Diğer bazı Hintliler ise bu konuda bana şunları anlattılar: Brahminler, inek eti yemekten rahatsız olurlar. Çünkü onların memleketleri sıcak, bedeninin dâhili de soğuk olduğundan, doğal sıcaklık onları güçsüzleştirir ve sindirim gücünü zayıflatır. Bundan dolayı onlar akşam yemeklerinden sonra tembul yaprakları yiyerek veya tembul peliti çiğneyerek hazmı hızlandırmaya mecburdurlar. Tembul keskinliğinden dolayı sıcaklığı artırır. Tembulun üzerine konan beyaz toz da rutubeti kurutur. Pelit ise dişleri ve diş etlerini sağlamlaştırır ve mideyi hareketlendirir. Bundan dolayı inek eti ağır, hazmı zor; mide ise soğuk olduğundan sığır eti haram kılındı.

Fakat ben bu konuda kararsızım ve ineğin haramlığıyla ilgili bu iki rivayetten herhangi birini tercih edemiyorum.

İnek etinin haram kılınmasındaki ekonomik sebebe gelince, unutmamak gerekir ki inek yolculuklarda insanların yüklerini, ağırlıklarını nakletmek suretiyle hizmet ettiği gibi, çiftçilikte toprağı sürmek, ev hayatında süt ve süt ürünlerini vermek suretiyle de hizmet eder. Ayrıca onun tezeğinden olduğu gibi, kış günlerinde nefesiyle ısınırlar. Kısacası ondan değişik şekillerde faydalanılır. Muhtemelen bundan ötürü ineğin eti haram kılınmıştır. Nitekim insanlar Haccac'a Irak bölgesine (Babil) giderek çoraklaştığını ve ürün vermez hale geldiğini söyleyince, o inek kesmeyi yasaklamıştı.

Bir Hint kutsal metninden bana şöyle bir ifade söylendi: “Eşyanın tamamı tek ve aynı şeydir; helal ve haram olmak hususunda eşittir. Onlardan birinin helal diğerinin haram olması, zayıflık ve güçlülük sebebiyledir. Örneğin, kurt koyunu parçalamaya kadir olduğundan koyun onun yemeği olmuştur.” Diğer Hint metinlerinde de aynı anlama gelebilecek başka ibareler de gördüm.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Fakat böyle görüşler, ulaştığı ilim derecesi bakımından bir Brahmin ile Candala'yı (parya) aynı seviyede görebilen kimseler içindir. Eğer bir kimse bu derecede ise, tabiattaki her şey onun için aynıdır. Çünkü o, hepsinden müstağnidir ve onlardan yüzünü çevirmiştir. Ancak cehaletinden dolayı bu şeylere muhtaç olan kimse için, bunların bazıları helal, bazıları haram kılınmış ve aralarına set çekilmiştir.”¹¹

Hindistan ile ilgili altı çizilmesi gereken bir husus, her ne kadar erken dönemden itibaren İslam ordularının ulaştığı bir bölge olsa da ve bölgede düzenli olarak çeşitli İslam devletleri bulunsa da (en mühimleri Gazneliler, Delhi Sultanlıkları olarak bilinen bir biri peşi sıra devam eden farklı hanedanlıklar), 16. yüzyıla kadar bu devletlerin hiçbiri ortalama 50 seneden fazla Hindistan'da varlığını sürdürememiştir. Bunun ardında yerleşik Indus medeniyetinden bu yana aynı bölgede süregelen Hindu kültür, gelen Müslüman yöneticilerin tam anlamıyla “halka” hitap etmemeleri gibi bir sürü sebep sayılabilir. Burada devreye giren Devlet ise Babürlülerdir. Aslında Delhi Sultanlığında da bazı örnekleri görülen sığır eti ile ilgili düzenlemeler Babürlülerde çok daha ileriye götürülür. İlk hükümdar Babür ile başlayan politikalar, oğlu Humayun'un sarsıntılı ve sorunlu hükümdarlığında aksasa da, torunu Ekber Şah (h.1556-1605) ile bambaşka bir siyaset ve söylem kurulur.

Hindistan'a hükmetmenin Hindistan'ın imparatoru olmak olduğu manasına geldiğini düşünen Ekber, bunu kanıtlamak yolunda çeşitli adımlar atar. Zerdüşi inancında da önemi olduğu bilinen büyükbaş hayvanların, Güneş'in kutsal günü olduğu düşünülen Pazar gününde kesilmesi yasaklanır. Farsi takvime göre Ferverdin ayının ilk 18 gününde ve Hindularca kutsal sayılan günlerde de benzer bir yasak uygulanır. Bu hüküm bütün Babürlü topraklarında geçerli olacak ve karşı gelenlere ağır yaptırımlar uygulanacak şekilde uygulanır. Bu Müslüman nüfusun tepkilerine sebep olmuş bir durum olsa da gitgide gelenekleşir.¹²

Dönemdeki iki kültürü yakınlaştırma çabalarına gelen ilginç önerilerden biri, her ne kadar absürt olsa da, farklı dinlere ve mezheplere mensup din adamlarının Ekber huzurunda ibadethane olarak

¹¹ Ebu Reyhan Muhammed b. Ahmed el-Biruni, *Tahkiku Ma Li'l-Hind*, çev. Kıvameddin Burslan, ed. Prof. Dr. Ali İhsan Yetik (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2015), 389-390.

¹² 'Abd al-Qādir ibn Mulūk Shāh Badā'ünī, *Muntakhabu-t-tawārīkh*, çev. ve ed. T. W. Haig, George S. A. Ranking and W. H. Lowe (Kalküta: Asiatic Society, 1884-1925), 321.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

adlandırılan alanda Cuma geceleri yapılan tartışmalarda bir Hindu olan Deb Chand Rajah Manjholah tarafından gelmiştir. Öyle ki, yoruma göre, Allah'ın ineklere biçtiği özel değer Kur'an'ın ilk süresinin isminin “inek” (*bakara*) olmasından anlaşılabileceği olmuştur.¹³

Anılması önemli bir diğer olaysa kolonyal Hindistan döneminin çarpıcı olaylarından 1867 Sepoy¹⁴ ayaklanmasıdır. Hindistan'ın bağımsızlığını kazanması yolunda önemli bir adım olan bu ayaklanmayı ateşleyen etkenlerden biridir. Askerlere İngilizler tarafından kullandırılan silahlarda içyağı ve domuz yağı ile yapılan kartuşların iddiasıdır. Bu kartuşların askerlerce ısırılarak çıkartılması gerekliliği ordudaki Hinduların içyağının elde edildiği inek eti, Müslümanların ise domuz eti yemeleri anlamına geldiği için ciddi huzursuzluklara sebebiyet vermiştir.

Son örnek ise II. Abdulhamid dönemi Osmanlı entelektüeli Süleyman Şükrü'nün seyahatnamesi *Seyahatü'l-Kübra: Armağan-ı Süleymani Be-Bargah-ı Sultaniden* alınabilir. Şükrü çok fazla sayıda ülkeyi gezdiği uzun seyahatinin notlarının en uzun kısmını Hindistan ve Fas-Tunus-Cezayir bölgelerine ayırır. Bunun temel sebebi ise halen sömürgeci devletler olan Fransız ve İngilizlerin doğu halkı üzerinde etkileri “müstemleke” olan bu coğrafyaların ise içinde bulundukları durumlar hakkındaki gözlemlerini ve çıkarımlarını hem bir Müslüman, hem sömürgecilik hevesine katılmamış veyahut sömürge olmamış bir devletin temsilcisi bir entelektüel olarak anlatmak ihtiyacı hissetmesidir. Şükrü, ilk olarak 16 Ağustos 1904 tarihinde Bombay'a ayak basarak Hindistan seyahatine başlar.

Önemli birkaç noktayı belirtmek gerekirse, Hindistan'daki din çeşitliliğinden bahsederken grupları Müslüman, Mecusi (Zerdüşt, Abede-i Nar), Putperest, Abede-i Sevr ve benzeri cahiller olarak ifade eder.¹⁵ Abede-i Sevr, ineğe tapanlar demektir. İlerleyen yerlerde ise tapındıkları ineğin idrarıyla ellerini ve yüzlerini yıkadığından bahseder. İneğin idrarının özellikle Brahmanlara ait ritüellerde kullanılması zaten bilinen bir durumdur. Son zamanlarda ise yükselen bir diğer trend, inek idrarının marketlerde satılması, içilmeye daha çok teşviki gibi hususlardır.

¹³ 'Abd al-Qādir ibn Mulūk Shāh Badā'ūnī, *Muntaḥhabu-t-tawārīkh*, çev. ve ed. T. W. Haig, George S. A. Ranking and W. H. Lowe (Kalkūta: Asiatic Society, 1884-1925), 211.

¹⁴ İng. İngiliz ordusunda görevli yerli askerlere verilen isim.

¹⁵ Süleyman Şükrü, *Seyahatü'l-Kübra: Armağan-ı Süleymani Be-Bargah-ı Sultanî*, ed. Hasan Mert (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2013), 321.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Bu durum çoğu kitle tarafından BJP hükümetinin Hindu milliyetçiliği politikalarıyla bağdaştırılmaktadır.¹⁶

Bu bölümde son vurgu ise Hint tarihinin önemli bir karakteri olan Kral Aşoka üzerinedir. Aşoka Bayramı, aslen Budizm'in Hindistan'da yayılmasının temel sebebi olan kral Aşoka şerefine kutlanır. Aşoka Budizm'i seçmiş ve Budist felsefeye uygun olarak, öldürmeye karşı bir hüküm sürmüştür. Fakat Biruni de Aşoka Bayramını Hint Bayramları arasına alır. Bunun temel sebeplerinden biri Aşoka'nın Hint tarih ve kültüründeki yeri ile ilintilidir. Adaletin ve güzel ahlakın temsilcisi örnek yönetici olarak görülen Aşoka, Hinduizm ve Budizm'in yakınlaşmasında, beraber veyahut iç içe geçmiş halde var olmasında etkili olmuş olma ihtimali yüksektir. Bu durum ileride bahsedilecek olan Budizmin Hindu ritüellere etkisi meselesi için de mühim bir noktadır.

Günümüzdeki Durum

“Tarım ve hayvancılığın düzenlenmesi: Devlet tarım ve hayvancılığın modern ve bilimsel çizgide yapılmasını desteklemekte; özellikle üremeyi korumak ve artırmak için adımlar atarak, ineklerin, buzağuların, diğer süt veren ve yük taşıyan büyükbaş hayvanların katledilmesini yasaklamaktadır.” 1949 Hindistan Anayasası 48. Madde¹⁷

“Hayatın ve kişisel özgürlüklerin korunması: Hiç kimse, kanunla sabitlenmiş usullerin haricinde, yaşam hakkı veya kişisel özgürlüklerinden mahrum bırakılamaz.” 1949 Hindistan Anayasası 21. Madde¹⁸

Anayasa'da böyle bir vurgu olsa da ve bu vurgu bazı hukuki davaların açılabilmesi için mümkün gözükse de, Hindistan eyaletlerinin ve birlik topraklarının hayvan kesimi konusunda sabit kanunları yoktur. Her eyalet ve birlik toprağı bu hususta kendi içinde farklı yaptırım ve kurallara sahiptir. Burada daha detaylı araştırılması gereken hususların başında özel olarak belirtilen

¹⁶ Bu hususta birkaç araştırma ve haber için bkz. <http://www.huffingtonpost.in/2016/07/19/not-milk-cow-urine-is-apparently-selling-like-hot-cakes-in-indi/> ; <http://www.bbc.com/news/uk-england-london-35749269> & <http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-07-17/cow-urine-can-sell-for-more-than-milk-in-india>

¹⁷ <https://indiankanon.org/doc/1452355/>

¹⁸ <https://indiankanon.org/doc/1199182/> Ayrıca bu madde üzerinden Müslümanlarca kazanılan dava örnekleri için bkz. <https://indiankanon.org/doc/93885/>

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

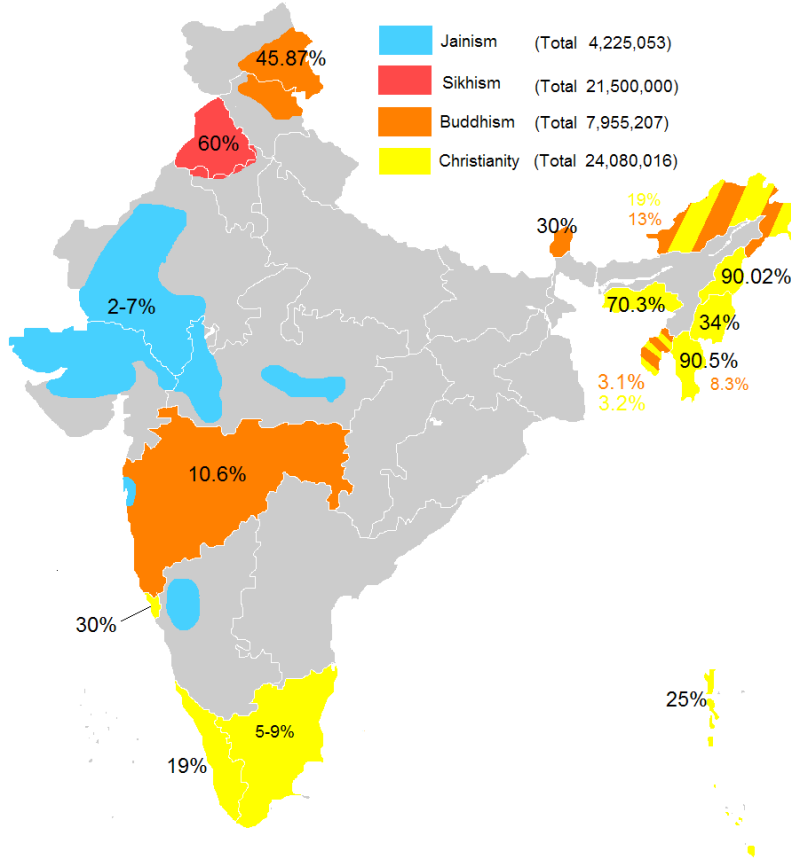
hayvanların o eyaletlerle alakaları, eyaletlerdeki nüfusun dini inanç olarak dağılımı, eyaletlerin sembolik önemleri ile kurulabilecek bağıntılar mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.¹⁹

Söz gelimi, Ulusun Babası olan Gandhi'nin memleketi Gujarat, taşıdığı misyon gereği kuru eyalet (dry state) olarak bilinir. İçki satışı ve tüketilmesi resmi olarak yasaktır. Ya da aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, Racastan eyaleti hariç hiçbir eyalette devenin adının geçmemiş olması, Racastan'ın bazı bölgelerindeki çöl iklimi hasebiyle develerin yoğunlukta olduğu bir eyalet olmasından kaynaklanmaktadır. Ama bunların içinde en kayda değer araştırma şüphesiz ki dini inançların dağılımı üzerinden yapılacak olandır. Bu noktada eyaletler bünyesinde değil, şehirler üzerinden yapılacak bir araştırmanın bağlantıyı kurabilmek açısından çok daha verimli olacağı bir gerçektir.

Peki nasıl bir bağlantı olabilir ya da tam olarak ne aranmak istenebilir? Öncelikle, Hinduların hepsi vejetaryen değildir. Ayrıca dini inanışlar sadece Sikh, Hindu, Müslüman, Hristiyan, Jain, Yahudi olarak değil, dindar, seküler, muhafazakâr, ateist gibi yaşayış tarzları ile de ifade edilebilen şeylerdir. Bu noktada bir şehrin Hindu nüfusunun fazla olması o şehrin et tüketiminin az olacağı manasına gelmez. Bu araştırma esnasında ileride çalışılmaya değer olarak görülen meselelerden biri ise inek etinin yasaklanması meselesinin Hinduizm'in özünde olan bir mesele olmadığının keşfedilmesiyle ortaya çıkmıştır.

Bu hususta yapılan araştırmalar ve istişarelerin sonucunda ortaya çıkan, Hinduizm'in bu uygulamada Budizm'den ziyadesiyle etkilendiği, hatta bu pratiğin Hindu inancının içine Budizm'in yaygınlaşması ile beraber girdiği yönünde olmuştur. Yine her türlü canlıya zarar verilmesini yasaklayan bir inanış olan Jainizm de bir başka mühim etkidir. Bu fikrin daha detaylı çalışılması, özellikle gün geçtikçe daha siyasi bir nitelik kazanan "kutsal inek ve inek eti" meselesine farklı bir bakış açısı getirebilir. Öte yandan, nüfus olarak Hindistan'da bayağı bir azınlık kalsalar bile, Budist ve Jainler, hem eğitim seviyesi hem de maddi durum olarak yüksek sınıfların temsilcileridir ve toplumda etkileri fazladır.

¹⁹ Eyaletlerle ilgili bazı istatistikler için bkz. <http://www.mapsofindia.com/states/>

Hindistan'daki azınlık dinler

Hindistan'ın Eyalet ve Birlik Topraklarının Hayvan Katli ile İlgili Kanunları²⁰

Hâlihazırda özellikle inek etyle ilgili ciddi yasaklamalar ve sınırlandırmalar varken, BJP'nin başa gelmesinden sonra bunlar daha da genişletilmiştir. Özellikle Hindistan'ın en büyük eyaletlerinden, başkenti Mumbai (eski adıyla Bombay) olan Maharaştra'da her türlü büyükbaş hayvanın kesilmesi ve sığır etinin yasaklanması büyük tartışmalara yol açmıştır. Bu noktada, tartışmanın daha sesli hale gelmesinde eyaletin Mumbai gibi kozmopolit ve kültürel çeşitliliğin fazla olduğu bir şehre sahip olmasının da etkili olduğunu söylemek mümkündür.²¹

²⁰ Detaylandırılmış bir interaktif harita için bkz. <http://indianexpress.com/article/explained/explained-no-beef-nation/> ; <http://www.hindustantimes.com/india/graphic-mapping-cow-slaughter-in-indian-states/story-k4WOaEI9GCDNjsAjbQFVtO.html> ayrıca bkz. <http://www.ibtimes.co.in/beef-ban-states-where-cow-slaughter-legal-illegal-649249>

²¹ <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2015/03/mumbai-beef-ban-swipe-cultural-diversity-150316060416301.html> ayrıca devam eden birkaç tartışma için bkz. <http://www.hindustantimes.com/india/cow-slaughter-not-allowed-but-beef-lovers-can-eat-meat-in-maharashtra/story-K5v2Cggb25sHSJATE6R4gN.html> ve <http://indianexpress.com/article/india/india-news-india/beef-ban-maharashtra-high-court-verdict-government-2787769/>

Eyaletler ve Birlik Toprakları	Kesilmesi Yasal Olan Hayvanlar	Kesilmesi Yasadışı Olan Hayvanlar	Cezai Hükümler			Notlar
			Maksimum Hapis Cezası	Maksimum Para Cezası	Kefalet	
Andhra Pradeş	“kesilmeye uygun” sertifikası elde etmiş boğa ve tosunlar, üreme, tarımsal alanda yük taşıma gibi iktisadi kazanım getirmeyecek hayvanlara verilecek şekilde.	“kesilmeye uygun” sertifikası olmayan bütün büyükbaş hayvanlar ve inekler (düve, buzağı, dişi veya erkek ineği içerecek şekilde.)	6 ay	₹1,000	Var	
Arunaçal Pradeş	Bütün büyükbaş hayvanlar	Hiçbiri	Yasal	Yasal	Yok	Büyükbaş hayvan kesimi yasağı yok.

Assam	“kesilmeye uygun” sertifikası elde etmiş bütün büyükbaş hayvanlar, eğer hayvan 14 yaşına ulaşmış veya yaralanma, zarar görme ya da herhangi bir hastalık hasebiyle kalıcı olarak çalışamayacak, üreyemeyecek duruma gelmiş hayvanlara verilecek şekilde.	“kesilmeye uygun” sertifikası olmayan bütün büyükbaş hayvanlar	6 ay	₹1,000	Var	
Bihar	15 yaşına erişmiş boğa ve tosunlar veya yaralanma, zarar görme ya da herhangi bir hastalık hasebiyle kalıcı olarak	İnek ve buzağı; boğa ve tosun, eğer bahsedilen şartlara sahip değillerse.	6 ay	₹1,000	Var	İnek, buzağı, boğa ve tosunların herhangi bir amaçla Bihar’dan ihracı yasaktır.

	çalışamayacak, üreyemeyecek duruma gelmiş hayvanlara verilecek şekilde.					
Daman ve Diu*	Sığır (inek, buzağı ve düve), hayvanın acı içinde olduğu, bulaşıcı hastalık taşıdığı ya da tıbbi araştırma için gerektiği durumlar hariç.	Bütün büyükbaş hayvanlar	2 yıl	₹1,000	Yok	Herhangi şekilde tüm sığır eti ve sığır eti ürünlerinin satışı tamamen yasaklanmıştır.
Delhi*	Manda	Bütün yaşlardaki sığırlar, buzağılar, boğalar ve tosunlar	6 ay ila 5 yıl	₹1,000 ila ₹10,000	Yok	Büyükbaş hayvanların katledilmek üzere nakli veya ihracı yasaklanmıştır. Hayvanın kesilmeyeceğinin belirtilmesi durumunda başka amaçlar için

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

						ihracına izin verilir fakat, hayvan kesiminin yasaklanmadığı bir eyalete ihraca izin verilmez. Kanıt durumunda zanlı suçlu bulunur.
Goa	İnek, acı içinde olduğu, bulaşıcı hastalık taşıdığı ya da tıbbi araştırma için gerektiği durumlar hariç.	İnekler, eğer bahsedilen şartlara sahip değillerse.	2 yıl	₹1,000	Yok	Goa'nın büyükbaş hayvan kesimi ile ilgili biri direk inekleri diğeri de tüm büyükbaşları ilgilendiren kısıtlamalar ve cezalarla ilgili iki yasası vardır. Bu yasaları ihlal ederek elde edilmiş sığır eti
	“kesilmeye uygun” sertifikası elde etmiş Bütün yaşlardaki boğalar, tosunlar, erkek buzağılar ve mandalar -	“kesilmeye uygun” sertifikası olmayan bütün büyükbaş hayvanlar	6 ay	₹1,000	Var	

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

	üreme, tarımsal alanda yük taşıma gibi iktisadi kazanım getirmeyecek hayvanlara verilecek şekilde. (dişi boğalar için)					satmak yasaktır fakat başka bir eyaletten ihraç edilmiş sığır etini satmak yasaldır.
Gucerat	Belli durumlarda mandalar	Diğer bütün büyükbaş hayvanlar	7 yıl	₹50,000	Var	
Haryana	Hiçbiri	İnek (boğa, tosun, öküz, düve veya buzağıyı içerecek şekilde), ve yavruları	5 yıl	₹5,000	Yok	Kesilmek için büyükbaş ihracı ve sığır eti satışı yasaklanmıştır. Kanıt durumunda zanlı suçlu bulunur.
Himaçhal Pradeş	Hiçbiri	İnek (boğa, tosun, öküz, düve veya buzağıyı içerecek	2 yıl	₹1,000	Yok	Kesilmek için büyükbaş ihracı ve sığır eti satışı yasaklanmıştır

		şekilde), ve yavruları				r. Kanıt durumunda zanlı suçlu bulunur.
Cemmu ve Keşmir	Hiçbiri	Herhangi bir büyükbaş hayvanı isteyerek kesme	10 yıl	Kesilen hayvanların değerinin 5 katı	Var	Öldürülmüş veya kesilmiş hayvanların etini bulundurmada 1 yıla kadar hapis ya da ₹500'ye kadar para cezası ile cezalandırılabilir bir suçtur.
Karnataka	“kesilmeye uygun” sertifikası elde etmiş boğalar, tosunlar ve yetişkin danalar, büyükbaşın 12 yaşında olması ya da yaralanma,	İnek, buzağı (dişi ya da erkek) ya da dişi dananın yavrusu	6 ay	₹1,000	Var	Kesim için eyalet dışında bir yere taşınmasına izin verilmez. İnek veya buzağının kesim için satımı, alımı ya da

	sakatlık veya diğer sebeplerden ötürü kalıcı olarak doğuramama, yük taşıyamama ya da süt verememesi durumunda.					kullanımı yasaktır.
Kerala	Bütün büyükbaş hayvanlar	Hiçbiri	Yasal	Yasal	Söz konusu değil	Kerala bütün büyükbaşları n kesimine izin verir. Hayvan kesimleri resmi olarak halk sağlığı ve muhakemesin i korumak için hükümet tarafından ayarlanmakta ve Panchayat kanunları kesimin sadece onaylı mezbahalarda

						yapılmasına izin verir.
Madhya Pradeş	Boğalar ve tosunlar – büyükbaşın 15 yaşı geçmesi ya da çalışmaya ve üreyemeye uygun olmayacak halde olması koşuluyla.	İnekler, buzağılar, boğalar, tosunlar ve manda yavruları	6 ay ila 3 yıl	₹1,000 ila ₹5,000	Var	Büyükbaş hayvanların katledilmek üzere nakli veya ihracı yasaklanmıştır. Hayvanın kesilmeyeceğinin belirtilmesi durumunda başka amaçlar için ihracına izin verilir fakat, hayvan kesiminin yasaklanmadığı bir eyalete ihraca izin verilmez. İneğin ve yavrularının satışı, alımı ve / veya kullanımı, büyükbaş

						hayvan etini bulundurmak ile beraber yasaklanmıştı r. Kanıt durumunda zanlı suçlu bulunur.
Maharaştra	Hiçbiri	Bütün büyükbaş hayvanlar	5 Yıl	₹10000	Var	Kanıt durumunda zanlı suçlu bulunur.
Manipur*	Bütün büyükbaş hayvanlar	Hiçbiri	Yasal	Yasal	Söz konusu değil	Büyükbaş hayvan kesimine yasak yoktur.
Meghalaya*	Bütün büyükbaş hayvanlar	Hiçbiri	Yasal	Yasal	Söz konusu değil	Büyükbaş hayvan kesimine yasak yoktur.
Mizoram*	Bütün büyükbaş hayvanlar	Hiçbiri	Yasal	Yasal	Söz konusu değil	Büyükbaş hayvan kesimine yasak yoktur.

Nagaland*	Bütün büyükbaş hayvanlar	Hiçbiri	Yasal	Yasal	Söz konusu değil	Büyükbaş hayvan kesimine yasak yoktur.
Odisha*	“kesime uygun” sertifikası elde etmiş boğalar ve tosunlar – büyükbaş hayvanın 14 yaşının üstünde olması ya da kalıcı olarak doğurmaya veya yük taşımaya uygunsuz hale gelmesi koşuluyla	İnekler (düve ve buzağı dahil)	2 yıl	₹1,000	Var	
Puduçeri*	“kesime uygun” sertifikası elde etmiş boğa ve tosunlara izin verilir, büyükbaş hayvanın 15 yaşın üstünde olması ya da	İnekler (düve ve buzağı dahil)	2 yıl	₹1,000	Yok	Sığır etinin satımı ve / veya taşınması yasaktır.

	kalıcı olarak doğurmaya veya yük taşımaya uygunsuz hale gelmesi koşuluyla koşuluyla.					
Pencap	Hiçbiri	İnek (boğa, tosun, öküz, düve veya buzağı dahil) ve yavruları	2 yıl	₹1,000	Yok	Büyükbaş hayvan ihracatı ve sığır eti satımı yasaktır. Kanıt durumunda zanlı suçlu bulunur.
Racastan	Hiçbiri	Bütün sığır cinsi hayvanlar (inek, buzağı, düve, boğa veya tosunlar, develer dahil)	1 yıl ila 2 yıl	₹10,000	Yok	Sığır eti veya sığır eti ürünlerini bulundurma, satış ve /veya taşıma ile sığır cinsi hayvanları kesmek için ihraç etmek yasaktır. Ele

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

						geçirilen hayvanların velayeti, kanun gereğince, tanınmış gönüllü hayvan barınağına, olmazsa da herhangi bir Goshala, Gosadan ya da hayvana bakmaya gönüllü olan uygun bir kişiye verilmelidir. Kanıt durumunda zanlı suçlu bulunur.
Sikkim	Bütün büyükbaş hayvanlar	Hiçbiri	Yasal	Yasal	Söz konusu değil	Büyükbaş hayvan kesimine yasak yoktur.

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

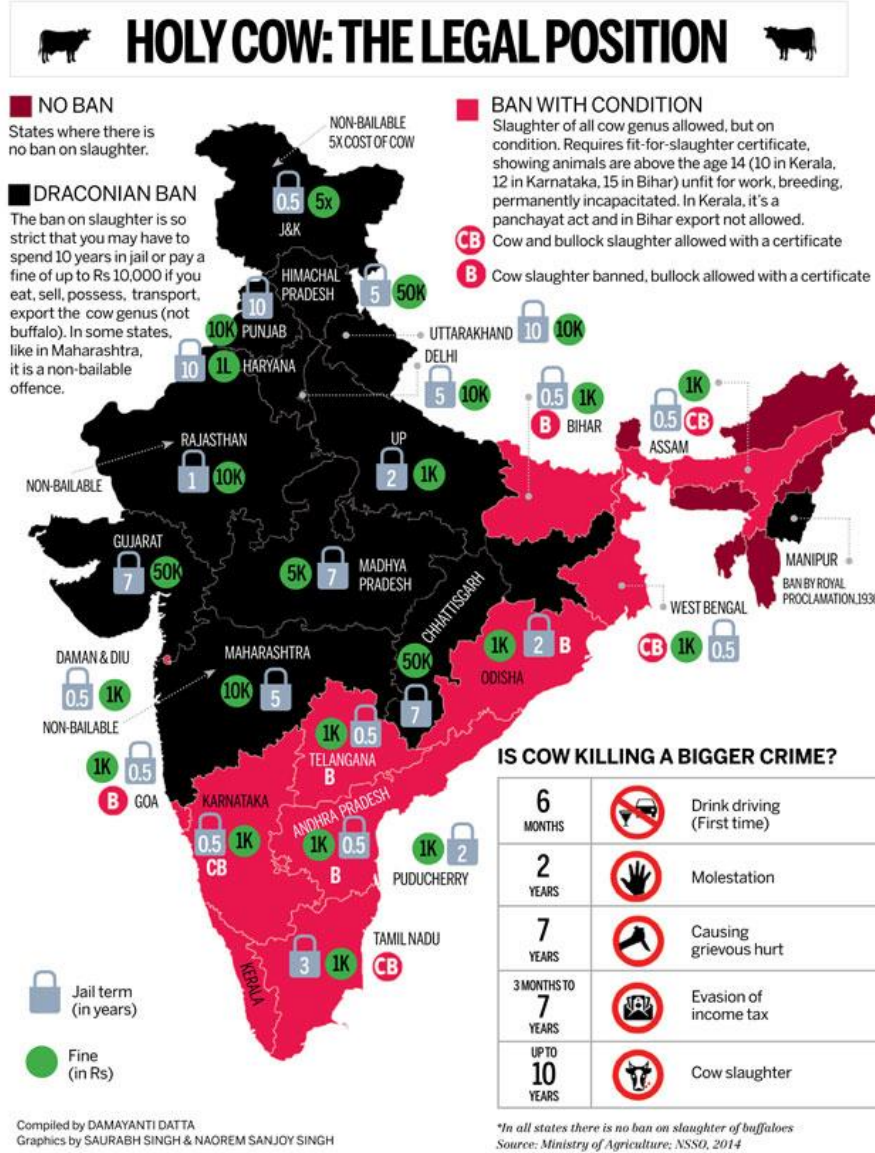
Tamil Nadu	“kesime uygun” sertifikası elde etmiş bütün büyükbaş hayvanlar (inekler ve düveler hariç), hayvanın 10 yaşından büyük ve çalışmaya ve üremeye uygun olmaması ya da yaralanma, sakatlık veya diğer sebeplerden ötürü kalıcı olarak doğuramama, yük taşıyamama ya da süt verememesi durumunda durumunda verilmiş olmak şartıyla.	İnekler (düveler dahil)	3 yıl	₹1,000	Var	
Telangana	“kesilmeye uygun” sertifikası elde	“kesilmeye uygun” sertifikası	6 ay	₹1,000	Var	

	etmiş boğa ve tosunlar, üreme, tarımsal alanda yük taşıma gibi iktisadi kazanım getirmeyecek hayvanlara verilecek şekilde.	olmayan bütün büyükbaş hayvanlar, ve sığırlar (düve, buzağı, dişi veyahut erkek inek dahil)				
Tripura	Bütün büyükbaş hayvanlar	Hiçbiri	Yasal	Yasal	Söz konusu değil	Büyükbaş hayvan kesimine yasak yoktur.
Uttar Pradeş		İnek (düve ve buzağı dahil) ve yavruları	2 yıl	₹1,000	Yok	İneğin eyalet dışına kesim için taşınması yasaktır. Sığır eti satılması yasaktır. Kanun “sığır eti” ni inek eti ve yasa bağlamında yasaklanmış boğa ve tosunların eti olarak

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

						tanımlar, ama mühürlü kutularda eyaletle ithal edilen etleri içermez.
Batı Bengal	“kesilmeye uygun” sertifikası almış bütün büyükbaş hayvanlar, hayvanın 14 yaşından büyük olması, ve çalışmaya veya üremeye uygun olmaması, ya da yaşından, yarasından, sakatlıktan veya tedavisi olmayan bir hastalıktan ötürü çalışamayıp üreyememesi şartıyla.	“kesilmeye uygun” sertifikası olmayan bütün büyükbaş hayvanlar	6 ay	₹1,000	Var	

Gau Rakshak mı yoksa Gau Rakshas mı?

Rakshak kelimesi Hintçede “koruyucu” manasına gelirken Rakshas kelimesi “şeytan” anlamına gelmektedir. Hâlihazırda Hindistan’da ineklerin refahından ve korunmasından kendilerini

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

sorumlu tutan bir grup kendilerini Gau Rakshak ya da Gau Vigilante²² olarak adlandırmakta ve çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır; öncelikle, sığırların, özellikle de ineklerin Hindu inancındaki önemi ve korunmasının ehemmiyeti vurgulanırken seçilen en temel sembollerden biri Mahatma Gandhi'dir. Gandhi'nin konu üzerine söyledikleri, Hindu inancını değil Hint kültürünü yansıtan ve çok daha tüm toplumu kapsayan hükümde bir karakter olması hasebiyle tarafsız bir söylem olduğu öne sürülerek kullanılabilir.²³

Gittikçe artan vakıalara şu anki BJP hükümeti ve başbakan Narendra Modi de tepki göstermiş ve gau rakshak'ları aşırı gruplar olarak nitelendirmiş, inek koruyucuları kisvesi altında hareket edenlerin toplum karşıtı hareket eden gruplar olduklarını belirtmiştir.²⁴ İnekleri korumaya çalışan toplulukların Hindistan'ın kültürel çeşitliliğinin ve farklı inançların bir arada yaşayabilme geleneğinin bir parçası olduğu, zenginliği artırdığı düşüncesinde olduğunu belirtmiş, fakat bunu başka yöne evrilmeye çalışanları "sahte" olmakla suçlamıştır.²⁵ Bu açıklamalar bazı hükümet üyelerince destek bulmuş, fakat bazı hükümet destekçilerince kınanmıştır. Hatta Modi'nin özür dilemesi gerektiğini düşünen kayda değer sayıda bir kitle de vardır.²⁶ Öte yandan inek eti taşımanın bile ağır cezalarla yasak olduğu eyaletlerin artması, yine BJP'nin ulusalcı bir söylem üzerinden faaliyetlerini sürdürmesi, bu husustaki samimiyeti sorgulatabilecek niteliktedir.

²² İsp. Yasadışı kanun infazcısı. Gau Rakshak'ın bir günü başlıklı bir inceleme için bkz.

<http://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/A-day-in-the-life-of-a-gau-rakshak/articleshow/53362028.cms> ayrıca hayvanların kesilmesini kendi gözlemlerinden anlattıkları bir haber için bkns. <http://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/now-gau-rakshaks-to-tell-their-version-of-cow-slaughter/articleshow/53625124.cms>

²³ İneğin Hindu inancındaki yeri, önemi ve korunması üzerine Gandhi'nin söylemleri için bkz.

<http://www.mkgandhi.org/momgandhi/chap81.htm>

²⁴ <http://www.ndtv.com/india-news/pm-modi-hits-out-at-cow-vigilantes-says-most-cows-die-after-eating-plastic-1441079> ; <http://timesofindia.indiatimes.com/city/dehradun/PMs-remarks-will-discourage-gau-rakshas-Swaroopanand/articleshow/53622418.cms> ve <http://indiatoday.intoday.in/story/cow-vigilantism-cows-of-benaras-tell-us-what-gau-mata-really-wants/1/735234.html>

²⁵ <http://indiatoday.intoday.in/story/modi-in-telangana-gau-rakshak-bjp/1/734473.html>

²⁶ Bu husustaki açıklama örnekleri için bkz. <http://economictimes.indiatimes.com/news/economy/policy/mha-asks-states-to-act-against-gau-rakshaks/articleshow/53625667.cms> ; <http://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/vhp-targets-pm-narendra-modi-over-remarks-against-gau-rakshaks/articleshow/53690084.cms> & <http://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/mps-hail-pm-stand-on-gau-rakshaks-regret-muslims-not-counted-among-targets/articleshow/53613759.cms>

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Bhartiya Gau Raksha Dal²⁷, yani Hindistan İnek Koruma Organizasyonu, bu hareketin temsilcilerinden ve bütün Hindistan’da faaliyet gösteren bir gruptur. Mesela, Hindistan’ın şarkısı olan “Vande Mataram” (önünde diz çöküyorum, ana)’daki vatanı anne ile bütünleştirmek fikri, BGRD’nin sloganının “Vande Gau Mataram” (önünde diz çöküyorum, inek ana) olmasının sembolik önemini gözler önüne serebilir. Yine dikkat çekilmesi gereken noktalardan biri Vande Mataram’ın Hindu milliyetçi söylemin en mühim sloganlarından olması ve BGRD’nin de inek koruma hareketi olmak dışında Hindu milliyetçiliğinin savunucusu olarak kendini sunması olabilir.²⁸

Burada sorulabilecek diğer soru ise, Hindu milliyetçiliğinden (Hindu nationalism) kastın ne olduğudur. Eğer Hindu kelimesi inancı karşılıyorsa, halkı karşılayan Hintli (Indian) kelimesi ise, milliyetçilik neden yaygın olarak Indian Nationalism şeklinde değil de Hindu Nationalism şeklinde ifade edilmektedir?²⁹

Yine değinilmesi gereken ziyadesiyle mühim bir diğer nokta ise Hinduizmin iç dinamikleri ile alakalıdır. Kastın tabanındaki Dalitler yani dokunulmazlar, sığır eti tüketen, kesim yapan topluluktur. “Gau mata” söylemi üzerinden terör estiren grupların bir kısmının asıl zarar vermek istediği ya da toplumun iyice dışına itmek istediği grubun Dalitler olduğu da sık sık tartışılan bir husustur. Öyle ki toplumdaki eşitsizliğin ve kast gerçeğinin çok daha sert hissedildiği bölgelerde Dalitlerin de reaksiyon olarak hayvan kesimini kullandıkları görülmüştür. Onun dışında bu durum ve devam eden saldırılar hasebiyle korunmaya ihtiyaç duyan Dalitler de vardır.³⁰ Bu durum şu soruyu akla getirir, ineğe duyulan saygı ne kadar dinsel ne kadar siyasi bir durumun sonucudur?

Dikkat edilmesi gereken bir başka husus ise “istisnai durumlar” veya “münferit vakalar” söylemi olarak gösterilebilir. Şu bir gerçek ki, yaklaşık bir buçuk milyon nüfuslu, çok-kültürlü, çok-dinli, çok-etnik yapı ve çok-dilli bir toplumda gerçekleşen her olay, bir kriz ya da karışıklık olduğu anlamına gelemmez. Öte yandan, bu tarz olayların takip edilmesiyle ne kadar “tehlike” arz ettikleri, ne kadar kişisel ne kadar örgütlenmeye ya da ideolojik nefrete dönüştüğü üzerine de çıkarımlar yapmak mümkündür.

²⁷ Resmi siteleri için bkzn. <http://bgrd.in>

²⁸ Bhartiya Gau Raksha Dal ideolojisi ve faaliyetleri üzerine bir makale için bkzn.

<http://www.thehindubusinessline.com/blink/know/bringing-the-cows-home/article8916051.ece>

²⁹ Gau Raksha Dal’ların yasaklanması ile ilgili talep haberi: <http://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/supreme-court-moved-for-ban-on-gau-rakshak-dals/articleshow/53688900.cms>

³⁰ <http://www.catchnews.com/india-news/gujarat-s-cow-vigilantes-don-t-love-their-gau-mata-they-just-hate-dalits-1468419334.html> ; <http://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/after-gujarat-dalits-face-gau-rakshak-ire-in-lucknow/articleshow/53508194.cms> & <http://www.aljazeera.com/blogs/asia/2016/07/sacred-cows-india-caste-carcass-160721000320565.html>

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

Aslında bu olaylara bir sürü farklı açıdan bakılabilir. Ekonomik anlamda liberal politikalar izleyen ama farklı kültür, dil ve dinleri bir arada tutmak için ziyadesiyle milli bir söylem kullanan BJP hükümeti, bu durumları istisnai aşırılıklar olarak yansıtmayı tercih ederken, kutuplaşmaya engel olmaya gayret sarf eden bir üslup kullanmaktadır. Öte yandan özellikle Jawarhar Lal Nehru Üniversitesi’ndeki öğrenci temsil heyeti seçiminde de tanık olunduğu üzere, aşırı ulusalcı söylem, Hindu nüfus ile korunmaktadır.

Haberler ve Bağlantılar

28 Eylül 2015’te gerçekleşen bir linç girişimi

<http://indiatoday.intoday.in/story/beef-ban-and-bloodshed/1/493111.html>

<http://www.independent.co.uk/news/world/asia/indian-man-beaten-to-death-after-rumours-his-family-ate-beef-a6673021.html>

1 Ekim 2015: Tapınağın megafonundan bir Müslüman ailenin evinde sığır eti olduğunu ilan eden rahibi duyan linççi kalabalık eve saldırdı

<http://timesofindia.indiatimes.com/india/Beef-murder-bid-to-stir-hatred-ahead-of-polls/articleshow/49175996.cms>

17 Ekim 2015: Uttar Pradeş’te Himaçhal Pradeş’ten sığır kaçakçılığı yaptığı iddiasıyla kalabalık bir Hindu grup tarafından öldürülen Müslüman

<http://www.aljazeera.com/news/2015/10/india-beef-cattle-smuggler-151017132654259.html>

20 Ekim 2015: Hindu saldırganların “Yaşasın İnek Ana” diye bağırarak Cemma ve Keşmir’in bağımsız meclis üyesinin yüzüne siyah mürekkep dökmeleri ve bunun üzerine yapılan BJP ve Modi hükümeti eleştirisi

<http://www.dnaindia.com/india/report-hindu-sena-workers-smears-jk-mla-rashid-engineer-s-face-with-black-ink-over-beef-party-2136593>

25 Haziran 2016: İki Gau Raksha Dal gönüllüsünün sığır eti kaçakçıları tarafından vurularak yaralanması

<http://indianexpress.com/article/india/india-news-india/two-gau-raksha-dal-volunteers-shot-at-in-gurgaon-2876306/>

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

<http://timesofindia.indiatimes.com/city/gurgaon/Cow-protection-is-job-of-police-not-vigilante-groups-says-nodal-officer/articleshow/53126533.cms>

<http://www.hindustantimes.com/gurgaon/two-held-for-firing-at-cow-vigilantes/story-jRVwAUG8KLVwSNL5Yh0LpI.html>

28 Temmuz 2016: İki Müslüman kadın inek eti taşıdıkları gerekçesiyle Gau Mata ki Jai (Yaşasın inek ana!) diye bağırarak kalabalık tarafından saldırıya uğradı

<http://www.independent.co.uk/news/world/asia/muslim-women-severely-beaten-carrying-beef-india-mandsaur-a7160436.html>

12 Eylül 2016: Müslüman kadınlar kendilerini inek eti yemekle suçlayan bir çete tarafından tecavüze uğradı

<http://www.independent.co.uk/news/world/asia/muslim-women-india-cow-vigilante-gang-raped-beef-sacred-a7238071.html>

15 Eylül 2016: Kurban Bayramı'nda Bangalore Şehri'nde inek kurban ettikleri iddiasıyla Müslüman bir aileye saldıran Gau Rakshak mensupları

<http://www.siasat.com/news/bengaluru-muslim-family-attacked-gau-rakshak-eid-1020952/>

<http://www.news18.com/news/india/gau-rakshak-targets-muslim-family-for-slaughtering-cow-in-bluru-1292523.html>

Et ithal ve ihracı ile ilgili düzenlemelerin Hindistan ekonomisine yansımaları üzerine

<http://indiatoday.intoday.in/story/beef-ban-and-bloodshed/1/493111.html>

Sonuç

Sonuç olarak altının çizilmesi gereken birkaç gerçek var. Hindistan hâlihazırda %80 Hindu nüfusa rağmen, dünyanın en büyük sığır eti ihracatçısı ve beşinci sığır eti tüketicisidir.³¹ Onun dışında yapılan görüşmelerde ortak olarak belirtilen nokta, BJP olsun, komünist bir hükümet olsun, başa kim gelirse gelsin, Hindistan Devleti'ni bir arada tutabilmenin yolunun seküler yapıyı

³¹ <http://www.aljazeera.com/news/2015/10/india-beef-cattle-smuggler-151017132654259.html>

GÜNEY ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

SOUTH ASIA STRATEGIC RESEARCH CENTER

bozmamaktan geçtiğinin farkında ve inancında oluyor. Hindistan’da en çok duyulan tabirin dünyanın en büyük demokrasisi olmasının yanı sıra oldukça canlı bir demokrasi olması (vibrant democracy) ve sekülerlik vurgusu olduğunu söylemek mümkündür. Herksin refah içinde yaşayabilmesi için, Ekber’in de, II. Abdulhamid’in de seçtiği “ahalinin celb-i kulubları” siyaseti sekülerizm ile hayat bulur.

Fakat bunun yanında artan bir “fundamentalizm”³² (köktencilik)i gözardı etmek de mümkün değildir. BJP hükümeti ile ilgili yapılması gereken daha birçok detaylı araştırma ve söylem analizi olsa da, Pakistan’ın bir düşman olarak iyice göz önünde bulundurulması da benzer bir “Hindistanlılık” kaygısının sonucudur demek mümkündür. Devam eden Keşmir krizi sürekli olarak halkın gözü önünde tutulmaktadır. Gau mata inancı için söylenebilecek son söz ise, içinde sığır eti servis edilen bir davete ev sahipliği yaptığı için Hindu saldırganlar tarafından yüzüne siyah mürekkep fırlatılan meclis üyesi ve mühendis Rashid’in yorumu ile olabilir: "Talibanlaşma sadece Pakistan’da değil, Hindistan’ın her yerinde de yaşanıyor."³³

Aşırıcular her yerde aşırıdır. Ama siyaset de her yerde siyasettir. Ekstremist gruplar toplumun içinden ayıklanmaya çalışılmadığı sürece toplumun bir parçası olarak resmiyet kazanırlar ve çarkın dönmesini sağlayan bir yapıya dönüşürler. O sebepten ayrımı yapılması gereken şey, ineklerin kutsallığının çok uzun süredir Hindistan’ın bir gerçeği olduğu ve toplumun buna ayak uydurabildiği gerçeğidir. Fakat son zamanlarda artan olayların arkasında yatan şeyin bağlamla alakasının kurulması gerektiği su götürmez bir gerçektir.

³² Bu hususta bir belgesel çeken yönetmen tarafından yapılan inceleme çalışması için bkz.
<http://www.aljazeera.com/programmes/peopleandpower/2015/10/indias-hindu-fundamentalists-151008073418225.html>

³³ <http://www.dnaindia.com/india/report-hindu-sena-workers-smears-jk-mla-rashid-engineer-s-face-with-black-ink-over-beef-party-2136593>